

ЄВАНГЕЛІЯ ВІД СЬВ. ЛУКИ.

¹ Яко ж бо многі заходились споряджувати повість про добре знані нам речі,

² як передали нам ті, що з почину були самовидцями й слугами слова;

³ то здалось і мені гаразд, довідавшись од почину про все пильно, порядку тобі написати, високоповажний Теофіле,

⁴ щоб знав певноту того, чого тебе навчено.

⁵ Був за Ірода, царя Юдейського, один сьвященик, на ймя Захарія, з черги Авиїної, а жінка його з дочок Ааронових, а ймя її Єлисавета.

⁶ Були ж праведні обоє перед Богом, ходячи у всіх заповідях та наказах Господніх безпорочні.

⁷ І не було в них дитини: бо Єлисавета була неплодна, й обоє постарілись у днів своїх.

⁸ Стало ся ж, як служив він порядком черги своєї перед Богом,

⁹ то, звичаєм сьвященства, довелось йому кадити, увійшовши в церкву Господню.

¹⁰ А все множество народу молилось ізнадвору під час кадження.

¹¹ Явив ся ж йому ангел Господень, стоячи правобіч жертівні кадильної.

¹² І вжахнув ся Захарія побачивши, і страх обняв його.

¹³ Рече ж до него ангел: Не лякай ся, Захаріє: бо вислухана молитва твоя, і жінка твоя Єлисавета вродить сина тобі, й даси ймя йому Йоан.

¹⁴ І буде радість тобі й веселість; і многі різдвом його радувати муть ся.

15 Буде бо великий перед Господем, і вина ні міцного напитку не пити ме; й Духом сьвятим сповнить ся ще з утроби матери своєї.

16 І многих синів Ізраїлевих наверне до Господа Бога їх.

17 І йти ме він перед Ним духом і силою Ілії, щоб навернути серця батьків до дітей, і неслухняних до мудрости праведних, приготовити Господеві людей готових.

18 І рече Захарія до ангела: По чім же знати му се? я бо старий, і жінка моя ізстарілась у днів своїх.

19 І озвавшись ангел, рече йому: Я Гавриїл, що стою перед Господем; і послано мене промовити до тебе та сповістити тебе про се.

20 І ось замовкнеш і не зможеш говорити, аж по день, коли станеть ся се, за те що не поняв віри словам моїм, котрі справдять ся пори своєї.

21 І ждав народ Захарії, і дивував ся, що барить ся він у церкві.

22 Вийшовши ж він, не зміг промовити до них; і постерегли вони, що видінне бачив у церкві; бо він кивав до них, і зоставсь німий.

23 І сталось, як сповнились дні служення його, пійшов до господи своєї.

24 Після ж тих днів зачала Єлисавета, жінка його, й таїлась пять місяців, говорячи:

25 Що так мені дав Господь у ті дні, як зглянув ся, зняти з мене докір між людьми.

26 Місяця ж шестого післав Бог ангела Гавриїла в город Галилейський, званий Назарет,

27 до діви, зарученої чоловікові, на ймя Йосифові, з дому Давидового; а ймя діви Марія.

28 І прийшовши ангел до неї, рече: Радуй ся, благодатная, Господь з тобою; благословенна еси між женами.

29 Вона ж, побачивши його, вжахнулась словами його, та й подумала, що б се було за витанне таке.

30 І рече ангел їй: Не лякай ся, Маріє: знайшла бо єси ласку в Бога.

31 І ось зачнеш ти в утробі твоїй, і вродиш Сина, й наречеш ім'я Йому Ісус.

32 Сей буде великий, і Сином Вишнього звати меть ся, і дасть Йому Господь Бог престол Давида, отця Його:

33 і царювати ме Він над домом Якововим по віки, й царству Його не буде кінця.

34 Рече ж Марія до ангела: Як буде се, коли чоловіка не знаю?

35 І озвавшись ангел, рече їй: Дух сьвятий найде на тебе, й сила Вишнього отїнить тебе; тим і, що вродить ся сьвяте, звати меть ся Сином Божим.

36 І ось Єлисавета, родичка твоя, вона також зачала сина в старості своїй, і се шестий місяць їй, званій неплодною.

37 Бо не буде неможливе у Бога всяке слово.

38 Рече ж Марія: Се рабиня Господня: нехай станеть ся мені по слову твоему. І пійшов від неї ангел.

39 Уставши ж Марія тими днями, пійшла швидко в підгірре, у город Юдин;

40 і ввійшла в господа Захарїїну, і виталась із Єлисаветою.

41 І сталось, як почула Єлисавета витанне Марїїне, кинулась дитина в утробі її; і сповнилась Єлисавета Духом сьвятим,

42 і промовила голосом великим, і рече: Благословенна єси між женами, й благословенний плід утроби твоєї.

43 І звідкіля мені се, що прийшла мати Господа мого до мене?

44 Ось бо, як дійшов голос витання твого до ушей моїх, кинулась з радости дитина в утробі моїй.

45 І благословенна, що увірвала, бо сповнить ся, що сказано їй від Господа.

46 І рече Марія: Величає душа моя Господа,

47 і зрадував ся дух мій у Бозі Спасі моїм,

48 що споглянув на смиренне слуги своєї: ось бо від нині блаженною звати муть мене всі роди:

49 бо зробив мені велике Сильний; і сьвяте ім'я Його.

50 І милость Його від роду до роду на боячих ся Його.

51 Зробив силу рукою своєю; розсипав гордих у думках сердець їх;

52 поскидав потужних з престолів, і підняв угору смиренних;

53 голодних сповнив добром, а багатих одіслав упорожні;

54 прийняв Ізраїля, слугу свого, на спомин милости,

55 (як промовив до батьків наших) Авраамові й насінню його по віки.

56 Пробувала ж Марія з нею місяців зо три, та й вернулась до домівки своєї.

57 Єлисаветі ж сповнив ся час родити, й вродила вона сина.

58 І чули сусіде її і родина її, що Господь показав велику милость свою до неї, і радувались із нею.

59 І сталось, восьмого дня прийшли обрізати хлопятко, і хотіли назвати його ймям батька його, Захарією.

60 І озвавшись мати його, каже: Ні, а нехай назветь ся Йоаном.

61 І казали до неї: Що нікого нема в родині твоїй, щоб звав ся ім'ям сим.

62 Кивали ж батькові його, як схотів би назвати його.

63 І, попросивши таблиці, написав слова: Йоан буде ймя йому. І дивувались усі.

64 Відкрили ся ж уста його зараз, і язик його, й заговорив, прославляючи Бога.

65 І був на всіх страх, що жили кругом них; і по всьому підгіррю Юдейському пронеслись усі слова ті.

66 І положили всі, хто чув, у серці своїм, кажучи: Що ж то за дитина се буде! І рука Господня була з ним.

67 І Захарія, батько його, сповнив ся Духом сьвятим, і прорік, глаголючи:

68 Благословен Господь Бог Ізраїлів, що одвідав і зробив ізбавленне народові своєму,

69 і підняв ріг спасення нам у дому Давида, слуги свого,

70 (як промовляв устами сьвятих од віку пророків своїх,)

71 спасенне од ворогів наших і з руки всіх ненавидників наших,

72 щоб зробити милость отцям нашим, і спогадати завіт свій сьвятий,

73 клятьбу, що кляв ся перед Авраамом, отцем нашим,

74 та що дасть нам без страху, з рук ворогів наших визволившись,

75 служити Йому в сьвятості та праведності перед Ним, по всі дні життя нашого.

76 А ти, дитино, пророком Вишнього звати меш ся: ходити меш бо перед лицем Господнім, готовити дороги Його;

77 щоб давати знанне спасення народові Його в оставленню гріхів їх,

⁷⁸ по благій милості Бога нашого, в котрій одвідав нас Схід з висоти,

⁷⁹ щоб засияв сидячим у темряві і тінї смертній, щоб направити ноги наші на дорогу впокою.

⁸⁰ Хлопятко ж росло та міцніло духом, і пробувало в пустині аж до дня явлення свого перед Ізраїлем.

2

¹ Стало ся ж тими днями, вийшло повелінне від кесаря Августа переписати всю вселенну.

² Ся перепись була перва за правлення Киринаея в Сирії.

³ Йшли всі вписуватись, кожен у свій город.

⁴ Пійшов же й Йосиф із Галилеї, з города Назарета, в Юдею, в город Давидів, що зветь ся Витлеєм: (був бо він з дому й роду Давидового)

⁵ вписатись із Мариєю, зарученою йому жінкою, що була тяжка.

⁶ Стало ж ся, як були вони там, сповнились дні родити їй.

⁷ І вродила Сина свого перворідня, і сповила Його, й положила Його в ясла, бо не було їм місця в гостинниці.

⁸ І були пастухи в стороні тій, що ночлігували та стерегли сторожею в ночі отари своєї.

⁹ І ось ангел Господень став коло них, і слава Господня осияла їх; і полякались страхом великим.

¹⁰ І рече їм ангел: Не бійтесь, ось бо благовіщу вам радість велику, що буде всім людям.

¹¹ Бо народивсь вам сьогодні Спас, що єсть Христос Господь, у городі Давидовому.

¹² І се вам ознака: Знайдете дитинку сповиту, лежачу в яслах.

13 І зараз явилось із ангелом множество воїнства небесного, хвалячи Бога й глаголючи:

14 Слава на вишинах Богу, а на землі впокій, між людьми благоволенне.

15 І сталось, як пійшли від них на небо ангели, пастухи казали один до одного: Ходімо ж аж у Витлеєм, та побачимо слово се, що сталось, що Господь обявив нам.

16 І пійшли з поспіхом, та й знайшли Марию і Йосифа, й дитинку лежачу в яслах.

17 І побачивши, обявили слово, сказане їм про хлопятко се.

18 І всі, слухаючи, дивувались тим, що розказували пастухи перед ними.

19 Марія ж ховала всі слова сї, роздумуючи в серці своїм.

20 І вернулись пастухи, прославляючи та хвалячи Бога за все, що чули й бачили, як казано до них.

21 І як сповнилось вісім днів, щоб обрізати хлопятко, наречено Йому імя Ісус, наречене від ангела, перш ніж зачавсь Він в утробі.

22 І, як сповнились дні очищення її по закону Мойсейовому, понесли Його в Єрусалим, поставити перед Господом,

23 як написано в законі Господньому: Що всяке мужеське, відчинивши утробу, сьвяте Господеві звати меть ся;

24 і принесли жертву, по сказаному в законі Господньому: Пару горлиць або двоє голубенят.

25 І ось був чоловік у Єрусалимі на ймя Симеон; і чоловік сей праведний та побожний сподівавсь потїхи Ізраїлеві; й Дух сьвятий був на йому.

26 І було йому сповіщено від Духа сьвятого, що не бачити ме він смерти, перш ніж побачить Христа

Господнього.

27 І прийшов він Духом у церкву; й, як принесли батько-мати хлопятко Ісуса, щоб зробити їм, що треба, по звичаю законному для Него,

28 узяв він Його на руки свої, і благословив Бога, і сказав:

29 Нині відпускаєш раба твого, Владико, по глаголу твоєму, з упокоєм:

30 бо виділи очі мої спасенне твоє,

31 що приготував еси перед лицем усіх людей,

32 сьвітло на одкриттє поганам, і славу народа Твого Ізраїля.

33 І дивувався Йосиф і мати Його тим, що сказано про Него.

34 І благословив їх Симеон, і рече до Марії, матери Його: Ось Сей лежить на паданнє і встананнє многих в Ізраїлі і на ознаку, проти котрої говорити муть,

35 (і тобі самій перейде душу меч,) щоб відкрились многих сердець думки.

36 І була Анна пророчиця, дочка Фануїлова, з роду Асирового; ся зістарілась у днях многих, живши з чоловіком сім років од дівування свого;

37 і ся вдова до восьмидесяти й чотирох років, що не відходила від церкви, постом та молитвою служила ніч і день.

38 І вона тієї ж години прийшовши, оддала хвалу Господеві, й говорила про Него всім, що сподівали ся збавлення в Єрусалимі.

39 І, як скінчили все по закону Господньому, вернулись у Галилею, у город свій Назарет.

40 Хлопятко ж росло й міцніло духом, сповняючись премудростю; і благодать Божа була на Ньому.

41 І ходили батько-мати Його щороку в Єрусалим у сьвято пасхи.

⁴² І як було Йому дванадцять років, пішли вони в Єрусалим сьвятковим звичаєм,

⁴³ і, сповнивши дні, як вертались, зостав ся хлопчик Ісус у Єрусалимі; й не знав Йосиф і мати Його,

⁴⁴ а думаючи, що Він між товариством, увійшли на день ходи; й шукали Його між родиною та знакомими.

⁴⁵ І, не знайшовши Його, вернулись у Єрусалим, шукаючи Його.

⁴⁶ І сталось, через три дні знайшли Його в церкві, сидячого серед учителів, і слухаючого їх, і питаючого.

⁴⁷ Дивували ся ж усі, хто слухав Його, розумом і відповідями Його.

⁴⁸ І, побачивши Його, здивувались вони, й сказала мати Його до Него: Дитино, що се зробив еси з нами? ось батько Твій і я, боліючи, шукали Тебе.

⁴⁹ І рече Він до них: **Чого ж шукали мене? хіба ж не знали, що в тому, що єсть Отця мого, треба бути мені?**

⁵⁰ Та й вони не зрозуміли слова, що промовив їм.

⁵¹ І пішов з ними, й прийшов у Назарет, і був слухняний їм; і мати Його ховала всі слова тії в серці своїм.

⁵² І виростав Ісус премудростю й станом, у ласці в Бога і в людей.

3

¹ У пятнайцятий же рік правлення Тиверия кесаря, як був ігемоном Понтийський Пилат в Юдеї, а четверовластником у Галилеї Ірод, Филип же, брат його, четверовластником в Ітуреї і Трахонській землі, а Лисаний четверовластником в Авилині,

² за архиереїв Анни та Каяфи, стало ся слово Боже до Йоана, Захаріїного сина, у пустині.

³ І ходив він по всій околиці Йорданській, проповідуючи хрещенне покаяння на прощення гріхів,

⁴ як писано в книзі словес Ісаїї пророка, глаголючого: Голос покликуючого в пустині: Приготовте дорогу Господню, правими робіть стежки Його.

⁵ Всяка долина нехай заповнить ся, і всяка гора і горб принизить ся, і крива нехай буде права, й груднисті нехай будуть дорогами рівними;

⁶ і побачить усяке тіло спасенне Боже.

⁷ Говорив тоді до людей, що вийшли охреститись від него: Кодло гадюче, хто остеріг вас, щоб утікали від настагаючого гніва?

⁸ Принесіть же овощ достойний покаяння, і не починайте казати самі собі: В нас отець Авраам; глаголю бо вам: Що зможе Бог з каміння сього підняти дітей Авраамові.

⁹ Вже ж і сокира коло кореня дерева лежить; тим кожне дерево, що не дає доброго овощу, зрубують та й в огонь кидають.

¹⁰ І питав його народ, кажучи: Що ж оце робити мем?

¹¹ Озвав ся ж і каже їм: Хто має дві одежині, нехай наділить немаючого; й хто має харч, нехай так само робить.

¹² Прийшли ж і митники хреститись, і промовили до него: Учителю, що нам робити?

¹³ Він же каже до них: Нічого більш над те, що звелено вам, не вимагайте.

¹⁴ Питали ж його й воїни, кажучи: А нам що робити? І рече до них: Нікому не робіть насилля, ані

обвинувачуйте криво, і вдовольняйтесь платою вашою.

¹⁵ Як же були в непевності люде, і всі говорили в серці своїм про Йоана, чи не Христос він,

¹⁶ озвався Йоан до всіх, глаголючи: Я водою хрещу вас; йде ж потужніщий від мене, котрому недостоєн я розв'язати ременя обува Його: Той хрестити ме вас Духом сьвятим і огнем;

¹⁷ котрого лопата в руці Його, й перечистить тік свій, і збере пшеницю в клуню свою, а половину спалить огнем невгасаючим.

¹⁸ І багато иншого, навчаючи, благовіствував людам.

¹⁹ Ірод же четверовластник, докорений від него за Іродияду, жінку Филипа, брата свого, і за все, що коїв лихого Ірод,

²⁰ додав ще й се до всього, й запер Йоана в темниці.

²¹ Стало ж ся, як хрестились усі люде й Ісус хрестив ся та молив ся, відчинилось небо,

²² і злинув Дух сьвятий, у тілесному виді, як голуб, на Него, й голос із неба роздав ся, глаголючи: Ти єси Син мій любий, тебе вподобав я.

²³ А тому Ісусові починав ся мало не трийцятий рік, і був Він, як думали, син Йосифів, Ілиїв,

²⁴ Маттатів, Левиїн, Мелхиїн, Янаїв, Йосифів,

²⁵ Мататіїв, Амосів, Наумів, Єслимів, Наггеїв,

²⁶ Маатів, Мататіїв, Семеїв, Йосифів, Юдин,

²⁷ Йоананів, Рисаїв, Зоровавелів, Салатіїлів, Нириїв,

²⁸ Мелхиїв, Адиїв, Косамів, Єлмодамів, Ірив,

²⁹ Йосиїв, Єлиезерів, Йоримів, Маттатів, Левиїн,

³⁰ Симеонів, Юдин, Йосифів, Йонанів, Єлиякимів,

³¹ Мелеаїв, Маїнанів, Мататаїв, Натанів, Давидів,

³² Єсеїв, Овидів, Воозів, Салмонів, Насонів,

- 33 Аминадавів, Арамів, Єсромів, Фаресів, Юдин,
34 Яковів, Ісааків, Авраамів, Тарин, Нахорів,
35 Сарухів, Рахавів, Фалеків, Єверів, Салин,
36 Каїнанів, Арфаксадів, Симів, Ноїв, Ламехів,
37 Матусалів, Єнохів, Яредів, Малелейлів, Кайнанів,
38 Єносів, Ситів, Адамів, Божий.

4

¹ Ісус же, Духа сьвятого повний, вернувся од Йордану, і був ведений Духом у пустиню,

² і сорок днів спокушуваний від диявола. І не їв нічого днів тих, а як скінчилися вони, опісля зголоднів.

³ І каже Йому диявол: Коли ти Син Божий, скажи каменеві сьому, щоб став ся хлібом.

⁴ І озвався Ісус до него, глаголючи: **Писано, що не хлібом самим жити ме чоловік, а кожним словом Божим.**

⁵ І вивівши Його диявол на гору високу, показав Йому всі царства вселенної в одну хвилину.

⁶ І каже Йому диявол: Тобі дам власть оцю всю і славу їх, бо мені передано, й кому я схочу, дам її.

⁷ Ти ж коли поклониш ся передо мною, буде твое все.

⁸ І, озвавшись до него, рече Ісус: **Геть від мене, сатано, писано бо: Кланяти меш ся Господеві Богу твоєму, й Йому одному служити меш.**

⁹ І повів він Його в Єрусалим, і поставив Його на крилі церковньому, й каже Йому: Коли ти Син Божий, кинь ся звідсіля вниз:

¹⁰ писано бо: Що ангелам своїм накаже про Тебе, оберегати Тебе,

¹¹ і що на руках підіймуть Тебе, щоб инколи не вдаривсь об камінь ногою Твоєю.

12 І озвавшись рече йому Ісус: **Що сказано: Не будеш спокушувати Господа Бога твого.**

13 І скінчивши всі спокуси, диявол одійшов од Него до часу.

14 І вернувсь Ісус у силі Духа в Галилею; і поголос розійшов ся по всій околиці про Него,

15 І навчав Він по школах їх, славлений од усіх.

16 І прийшов у Назарет, де був зрочений, і прийшов звичаєм своїм, субітнього дня в школу, і став читати.

17 І подано йому книгу Ісаїї пророка. І, розгорнувши книгу, знайшов місце, де було написано:

18 **Дух Господень на мені, котрого ради намастив мене; благовістити вбогим післав мене, сціляти розбитих серцем, проповідувати полонянам визвіл і сліпим прозрінне, випускати замучених на волю,**

19 **проповідувати рік Господень приятний.**

20 І, згорнувши книгу, віддав слугі, та й сів. І очі всіх у школі були звернені на Него.

21 Почав же глаголати до них: **Що сьогодні справдилось писання се в ушах ваших.**

22 І всі свідкували йому, й дивувались благодатніми словами, виходячими з уст його. І казали: Хіба сей не син Йосифів?

23 І рече до них: **Певно скажете мені приповідь оцю: Лікарю, вилічи себе самого; про що ми чули, що сталось у Капернаумі, зроби й тут у своїй країні.**

24 Рече ж: **Істино глаголю вам: Що ні один пророк не єсть приятен в отчині своїй.**

25 **По правді ж глаголю вам: Багато вдовиць було за днів Ілій в Ізраїлі, як зачинилось небо на три роки й шість місяців, і голоднеча велика стала по всій землі;**

26 **та й до жодної з них не послано Ілій, тільки в**

Сарепту Сидонську до жінки вдовиці.

27 І багато прокажених було за Єлисея пророка в Ізраїлі, та й жоден з них не очистивсь, тільки Неєман Сириянин.

28 І сповнились усі лютостю в школі, почувши се,
29 і вставши вигнали Його геть із города, і випроводили Його аж на верх гори, на котрій город їх збудовано, щоб скинути Його.

30 Він же, пройшовши серед них, пійшов,

31 і прийшов у Капернаум, город Галилейський, і навчав їх по суботам.

32 І дивувались вони наукою Його, бо з властю було слово Його.

33 І був у школі чоловік, маючи духа нечистого, й кричав голосом великим,

34 кажучи: Остав; що нам і Тобі, Ісусе Назарянине? чи прийшов еси вигубити нас? Я знаю Тебе, хто еси: Сьвятий Божий.

35 І погрозив йому Ісус, глаголючи: **Мовчи й вийди з него.** І кинувши ним диявол на середину, вийшов з него, нічого не зашкодивши йому.

36 І обняв страх усіх, і говорили один до одного, кажучи: Що се за слово, що властю і силою повеліває нечистим духам, і виходять?

37 І розійшов ся поголос про Него скрізь по всій околиці.

38 Уставши ж Він із школи, ввійшов у господу Симонову. Тещу ж Симонову схопила пропасниця велика, й благали Його за неї.

39 І, ставши над нею, погрозив пропасниці, і покинула її; зараз же уставши, послугувала їм.

40 Як же заходило сонце, всі, в кого були недужі на всякі недуги, приводили їх до Него; Він же, на кожного з них руки складаючи, сціляв їх.

⁴¹ Виходили ж і біси з многих, і кричали, кажучи: Що Ти єси Христос, Син Божий. І грозячи, не давав їм говорити, бо вони знали, що Він Христос.

⁴² Як же настав день, вийшовши пійшов у пусте місце; й люде шукали Його, й прийшли до Него, й вдержували Його, щоб не йшов від них.

⁴³ Він же рече до них: **Що й иншим городам благовістити мені треба царство Боже; бо на се я посланий.**

⁴⁴ І проповідував по школах Галилейських.

5

¹ І сталось, як народ товпивсь до Него слухати слово Боже, Він стояв коло озера Генисарецького.

² І побачив два човни, що стояли край озера, рибалки ж, одійшовши від них, полоскали неводи.

³ Ввійшовши ж ув один з човнів, що був Симонів, просив його від землі відчалити трохи. І сівши, навчав народ із човна.

⁴ Як же перестав глаголати, рече до Симона:

Поступи на глибінь, та закиньте неводи ваші на ловитву.

⁵ І озвавшись Симон, каже Йому: Наставниче, всю ніч трудившись, нічого не піймали ми; тільки ж, по слову Твоєму, закину невода.

⁶ І, се зробивши, вловили пребагато риби; роздерся ж невід їх,

⁷ і махнули вони на товаришів своїх, що були в другому човні, щоб прийшли помогти їм. І прийшли вони, й сповнили обидва човни, так що потопали вони.

⁸ Бачивши ж Симон Петр, припав до колін Ісусових, кажучи: Йди від мене: бо я чоловік грішний, Господи.

⁹ Страх бо обняв його і всіх із ним од улову риби, що вловили.

¹⁰ Так само й Якова і Йоана, синів Зеведеєвих, що були спільниками Симоновими. І рече до Симона Ісус: **Не лякай ся, від нині людей ловити меш.**

¹¹ І пригнавши вони човни свої до берега, та покинувши все, пійшли слідом за Ним.

¹² І сталось, як був Він ув однім городі, аж ось чоловік увесь у проказі. І, побачивши Ісуса, упавши на лице, благав Його, кажучи: Господи, коли хочеш, можеш мене очистити.

¹³ І простягнувши Він руку, приторкнувсь до него, глаголючи: **Хочу, очистись.** І зараз проказа покинула його.

¹⁴ І наказав Він йому нікому не говорити, **а, пійшовши, покажи себе священникові та принеси за очищення твоє, як звелів Мойсей, на свідкування ім.**

¹⁵ Та слово про Него розійшлося тим більш, і насходилося народу пребагато слухати й сцілятися у Него від недуг своїх.

¹⁶ Він же виходив у пустиню та молив ся.

¹⁷ І сталось одного дня, що Він учив, і сиділи Фарисеї та учителі закону, що поприходили з усіх сіл Галилейських та Юдейських і з Єрусалиму, й сила Господня була на сцілення їх.

¹⁸ І ось мужі принесли на постелі чоловіка, що був розслаблений, і шукали, як би внести його та положити перед Ним.

¹⁹ І, не знайшовши, як би внести його кріз натовп, вилізли на хату, й кріз черепяну стелю спустили його з постілля в середину перед Ісуса.

²⁰ І, бачивши віру їх, рече йому: **Чоловіче, оставляють ся тобі гріхи твої.**

²¹ І почали міркувати письменники та Фарисеї, кажучи: Хто сей, що говорить хулу? Хто може

оставляти гріхи, як тільки один Бог?

22 Постерігши ж Ісус думки їх і озвавшись, рече до них: **Що ви говорите в серцях ваших?**

23 **Що легше? сказати: Оставляють ся тобі гріхи твої; або сказати: Встань та й ходи?**

24 **От же, щоб знали ви, що власть має Син чоловічий на землі оставляти гріхи, (рече розслабленому:) Тобі глаголю: Устань, і, взявши постіль твою, йди до дому твого.**

25 І зараз уставши перед ними й узявши на чому лежав, пійшов до дому свого, прославляючи Бога.

26 І острах обняв усіх, і прославляли Бога, й сповнили ся страхом, кажучи: **Що бачили предивне сьогодні.**

27 А після сього вийшов, і побачив митника на ймя Левію, сидячого на митниці, і рече йому: **Йди слідом за мною.**

28 І, zostавивши все, уставши пійшов слідом за Ним.

29 І справив гостину велику Левій Йому у господі своїй, і було там багато митників і інших, що сиділи з ними.

30 І нарікали письменники їх та Фарисеї на учеників Його, кажучи: **На що з митниками та грішниками їсте й пете?**

31 І озвавшись Ісус, рече до них: **Не треба здоровому лікарю, а недужому.**

32 **Не прийшов я кликати праведників, а грішників до покаяння.**

33 Вони ж казали до Него: **Чого ж ученики Йоанові постять часто й молять ся, так само й Фарисейські, Твої ж їдять і пють?**

34 Він же рече до них: **Чи зможете синів весільних, поки жених з ними, заставити постити?**

35 Прийдуть же дні, що візьмуть жениха від них, тоді постити муть у ті дні.

36 Сказав же й приповідь до них: Що ніхто латки з одєжини нової не пришиває до одєжини старої; коли ж ні, то й нову розідре, й старій не личить латка з нового.

37 І ніхто не наливає вина нового в бурдюки старі; коли ж ні, порве нове вино бурдюки, й вино витече, й бурдюки пропадуть.

38 А вино нове в бурдюки нові наливають, то й буде все ціле.

39 Ніхто, пивши старе, не бажає зараз нового; каже бо: Старе лучче.

6

1 І сталось другої суботи після першої, ійшов Він через засіви, й рвали ученики Його колоссе, та й їли, потерши в руках.

2 Деякі ж з Фарисеїв казали їм: На що робите, чого не годить ся робити в суботу?

3 І, озвавшись до них, рече Ісус: Хиба й того не читали, що зробив Давид, як зголоднів він і ті, що були з ним:

4 як, увійшовши він у дом Божий, хліби показні взяв і їв, і дав також тим, що були з ним, котрих не годилось їсти, хиба одним священикам?

5 І рече їм: Син чоловічий — Він Господь і суботи.

6 І сталось також другої суботи: ввійшов Він у школу та й навчав; а був там чоловік, що рука в него права була суха.

7 Назирали ж Його письменники та Фарисеї, чи в суботу сіцляти ме, щоб знайти вину на Него.

8 Він же знав думки їх, і рече чоловіку сухорукому: Устань і стань на середину. Він же, вставши, стояв.

9 Рече ж Ісус до них: **Спитаю вас: Що годить ся по суботам: добре робити, чи лихе робити? душу спасати, чи погубляти?**

10 І, споглянувши кругом по всіх їх, рече чоловікові: **Простягни руку твою.** Він же зробив так, і стала рука його здорова, як і друга.

11 Вони ж сповнились лютостю і говорили один до одного, що б зробити Ісусові.

12 Стало ж ся тими днями, вийшов Він на гору молитись, і був усю ніч на молитві Богу.

13 А, як настав день, покликав учеників своїх; і, вибравши з них дванайцятьох, котрих і апостолами назвав:

14 Симона, що назвав Петром, та Андрея брата його, Якова та Йоана, Филипа та Вартоломея,

15 Маттея та Тому, Якова Алфеевого та Симона, на прізвище Зилота,

16 Юду Якового та Юду Іскаріоцького, що й став ся зрадником;

17 і зійшовши з ними, став на місці рівному, й товариство учеників Його, і множество велике людей з усієї Юдеї і Єрусалиму, й з побережжя Тирського та Сидонського, що поприходили слухати Його і сціляти ся від недуг своїх,

18 і мучені від духів нечистих; і сціляли ся.

19 І весь народ шукав приторкнутись до Него: бо сила від Него виходила, й сціляла всіх.

20 І знявши Він очі свої на ученики свої, рече:

Блаженні вбогі, бо ваше царство Боже.

21 Блаженні голодні тепер, бо насититесь.

Блаженні плачущі тепер, бо сьміяти метесь.

22 Блаженні, коли ненавидіти муть вас люде, й коли проженуть вас, і осоромлять, і викинуть імя ваше, як зло, за ддя Сина чоловічого.

23 Радуйтеся того дня і веселіться, ось бо нагорода ваша велика на небі; так бо чинили пророкам батьки їх.

24 Горе ж вам, багатим! бо прийняли ви утіху вашу.

25 Горе вам, ситим! бо голодувати мете. Горе вам, що сьмієтесь тепер; бо сумувати мете да плакати мете.

26 Горе вам, коли добре говорити муть про вас усі люде; так бо робили лжепророкам батьки їх.

27 Тільки ж глаголю вам, слухаючим: Любіть ворогів ваших, добре робіть ненавидникам вашим,

28 благословляйте кленучих вас, і моліть ся за обидників ваших.

29 Хто бє тебе у щоку, підстав і другу; а хто бере твою свиту, й жупанка не борони.

30 Всякому, хто просить у тебе, дай, і хто бере що твоє, не допевняй ся.

31 І, як хочете, щоб чинили вам люде, так і ви чиніть їм.

32 І коли любите тих, хто любить вас, яка вам дяка? бо й грішники тих, хто їх любить, люблять.

33 І коли добро робите тим, хто добро робить вам, яка вам дяка? бо й грішники те саме чинять.

34 І коли позичаєте тим, від кого маєте надію одержати, яка вам дяка? бо й грішники грішникам позичають, щоб одержати стільки ж.

35 Ні, любіть ворогів ваших, і добро робіть, і позичайте, нічого від них не сподіваючись; а буде нагорода ваша велика, й будете синами Вишнього; бо Він благий до невдячних і лихих.

36 Будьте ж оце милосерні, як і Отець ваш милосерден.

37 І не судіть, то й не будете суджені; не

осуджуйте, то й не будете осуджені; прощайте, то й буде вам прощено.

38 Давайте, то й вам буде дано; міру добру, наталовану, й струснуту, й надто пересипану давати муть вам на лоно ваше. Такою бо мірою, якою міряєте, відміряєть ся вам.

39 Сказав же приповідь їм: Чи може сліпий сліпого водити? хиба обидва в яму не впадуть?

40 Нема ученика над учителя свого; звершений же — буде кожен, як учитель його.

41 Чого ж дивиш ся на порошину в оці брата твого, поліна ж у своєму оці не чуєш?

42 І як можеш казати братові твоєму: Брате, дай вийму порошину, що в оці твоїм, сам в оці своїм поліна не бачивши? Лицеміре, викинь перше ломаку з ока твого, а тоді бачити меш вийняти порошину з ока брата твого.

43 Нема бо дерева доброго, що родить овощ пустий; ані дерева пустого, що родить овощ добрий.

44 Кожне бо дерево по своєму овощу пізнаєть ся; не збирають бо з тернини смокви, ані збирають з ожини винограду.

45 Добрий чоловік з доброго скарбу серця свого виносить добре; а лихий чоловік з лихого скарбу серця свого виносить лихе: бо з переповні серця промовляють уста його.

46 На що ж мене звете Господи, Господи, й не робите, що я глаголю?

47 Всякий, хто приходить до мене, й слухає слова мої, та й чинить їх, покажу вам, кому він подобен:

48 подобен він чоловікові, будуючому будинок, що викопав глибоко, й положив підвалину на камені; як же повідь настала, наперла бистрінь на будинок той,

та не змогла схитнути його: збудовано бо його на камені.

⁴⁹ Хто ж слухає, та не чинить, подобен чоловікові, будуєчому будинок на землі, без підвалини, на котрий наперла бистрінь, і зараз упав, і була руїна будинка того велика.

7

¹ Як же скінчив усі глаголи свої в слух людям, увійшов у Капернаум.

² В одного ж сотника слуга недугуючи мав умирати, котрий був йому дорогий.

³ Почувши ж про Ісуса, післав до Него старших Жидівських, благаючи Його, щоб, прийшовши, спас слугу його.

⁴ Вони ж, прийшовши до Ісуса, благали Його пильно, говорячи: Що достоєн він, щоб йому зробив се:

⁵ любить бо нарід наш, і школу він збудував нам.

⁶ Ісус же пійшов з ними. І як вже він недалеко був од будинка, вислав до Него сотник другів, говорячи Йому: Господи, не трудись, бо я недостоєн, щоб Ти під стелю мою ввійшов;

⁷ тим і себе не вважав достойним до Тебе прийти; тільки промов слово, то й одужає слуга мій.

⁸ Бо й я чоловік під властю поставлений, маючи під собою воїнів; і скажу сьому: Йди, то й іде, а другому: Прийди, то й прийде, а слугі моєму: Роби оце, то й зробить.

⁹ Почувши ж се Ісус, дивувавсь йому, й, обернувшись до йдучого за собою народу, рече: **Глаголю вам: Навіть в Ізраїлі, такої віри не знайшов я.**

¹⁰ І вернувшись послані у будинок, знайшли недужнього слугу здоровим.

11 І сталося опісля, йшов Він у город, званий Наїн, і йшло з Ним доволі учеників Його, й багато народу.

12 Як же наближив ся до городських воріт, аж ось винесено мертвого, сина єдиного в матері своєї, вона ж була вдова; й багато народу з городу було з нею.

13 І побачивши її Господь, змилосердивсь над нею, і рече їй: **Не плач.**

14 І приступивши, приторкнув ся до мар; ті ж, що несли, з'упинились. І рече: **Молодче, тобі глаголю: встань.**

15 І сів мерлець, і почав говорити. І оддав його матері його.

16 Обняв же страх усіх; і прославляли вони Бога, кажучи: Що пророк великий устав між нами, й навідав Бог людей своїх.

17 І розійшлося слово се по всій Юдеї про Него й по всій околиці.

18 І сповістили Йоана ученики його про все те.

19 І покликавши двох учеників своїх Йоан, післав до Ісуса, кажучи: Ти еси грядущий, чи иншого ждати нам?

20 Прийшовши ж до Него чоловіки, казали: Йоан Хреститель прислав нас до Тебе, кажучи: Ти еси грядущий, чи иншого ждати нам?

21 Того ж часу сціляв Він многих від недуг і ран, і духів лихих, і многим сліпим давав прозрінне.

22 І озвавшись Ісус, рече їм: **Ідіть сповістять Йоана, що бачили й чули: як сліпі прозирають, криві ходять, прокаженні очищають ся, глухі чують, мертві встають, і вбогі благовіствують.**

23 **І блажен, хто не зблзнить ся мною.**

24 Як же пійшли посланці Йоанові, почав глаголати до народу про Йоана: **Чого виходили ви дивитись у пустиню? На тростину, що вітер колише?**

25 Або чого ж виходили ви дивитись? На чоловіка, в мягку одягнутого? Ось ті, що в одязі пишній та розкоші, панують у царських дворах.

26 Або чого виходили ви дивитись: На пророка? Так, глаголю вам, і більш пророка.

27 Се той, про кого написано: Ось я посилаю ангела мого перед лицем Твоїм, що приготує дорогу Твою перед Тобою.

28 Глаголю бо вам: Більшого між народженими від жінок пророка над Йоана Хрестителя нема; найменший же у царстві Божім більший від него.

29 І весь народ слухаючий, і митники, оправдили Бога, хрестившись хрещенням Йоановим.

30 Фарисеї ж та законники раду Божу про них відкинули, не хрестившись від него.

31 Рече ж Господь: Кому ж оце уподоблю людей роду сього? й кому подобні вони?

32 Подобні вони дітям, що сидять на торгу та гукають одно на одного, та й кажуть: Ми сурмили вам, а ви не скакали; ми голосили вам, а ви не плакали.

33 Прийшов бо Йоан Хреститель, що хліба не їсть, ані вина не пє, і кажете: Диявола має.

34 Прийшов Син чоловічий, що їсть і пє, і кажете: Ось чоловік прожора та п'яниця, митникам друг і грішникам.

35 І оправдилась премудрість од дітей своїх усіх.

36 Просив же хтось Його з Фарисеїв, щоб їв з ним. І, ввійшовши в господу Фарисееву, сів за столом.

37 І ось жінка у городі, що була грішниця, довідавшись, що сидить за столом у господі Фарисеевій, принісши любастровий збаночок мира,

38 і ставши коло ніг Його ззаду, плачучи, почала обмивати ноги Його слізми, й волоссям голови своєї

обтирати; й цілувала ноги Його, й мастила миром.

³⁹ Бачивши ж Фарисей, що запросив Його, казав сам у собі, говорячи: Коли б сей був пророк, знав би, хто й яка се жінка, що приторкуєть ся до Него; бо грішниця вона.

⁴⁰ І озвавшись Ісус, рече до него: **Симоне, маю тобі щось сказати.** Він же каже: Учителю, скажи.

⁴¹ **Два довжники були в одного вірителя: один завинив пятьсот денаріїв, другий же пятьдесят.**

⁴² **Як же не мали чим оддавати, обом простив він. Хто ж оце з них, скажи, більш його любити ме?**

⁴³ Озвав ся ж Симон і каже: Думаю, що той, кому більш простив він. Він же рече йому: **Право судив еси.**

⁴⁴ І, обернувшись до жінки, рече Симонові: **Чи бачиш ти сю жінку? Увійшов я в твою господу, — води на ноги мої не дав еси; ся ж слізми обмила ноги мої, і волосем голови своєї обтерла.**

⁴⁵ **Цілування не дав еси мені; ся ж, відколи ввійшов я, не перестала цілувати ноги мої.**

⁴⁶ **Оливою голови моєї не намастив еси; ся ж миром намастила ноги мої.**

⁴⁷ **Тим глаголю тобі: Оставляють ся гріхи її многи, бо возлюбила много; кому ж мало оставляєть ся, мало любить.**

⁴⁸ Рече ж їй: **Оставляють ся гріхи твої.**

⁴⁹ І почали ті, що вкупі сиділи, казати в собі: Хто сей, що й гріхи відпускає?

⁵⁰ Рече ж до жінки: **Віра твоя спасла тебе; йди з упокоєм.**

8

¹ І сталось опісля, проходив Він городи й села, проповідуючи й благовіствуючи царство Боже; а

дванайцять з ним,

² і деякі жінки, що були сцілені од духів лихих і недуг: Марія, на прізвище Магдалина, що з неї сім бісів вийшло,

³ і Йоанна, жінка Хузана, Іродового приставника, й Сусанна, й інших багато, що послугували Йому з добра свого.

⁴ Як же зійшлося багато народу та з усяких городів поприходили до Него, промовив приповідю:

⁵ Вийшов сіяч сіяти насінне своє; і, як він сіяв, инше впало край шляху; й поприптопувано його, й птаство небесне пожерло його.

⁶ А инше впало на камінь; і посходивши, посохло, бо не мало вогкості.

⁷ А инше впало між тернину; й розвившись тернина з ним, поглушила його.

⁸ А инше впало на землю добру, й, зійшовши, дало овоч у сотеро. Се промовивши, покликнув: Хто має уші слухати, нехай слухає.

⁹ Питали ж Його ученики Його, кажучи: Що се за приповідь оця?

¹⁰ Він же рече: Вам дано знати тайни царства Божого, другим же в приповідях, щоб дивлячись не бачили, й слухаючи не розуміли.

¹¹ Єсть же ся приповідь: Насінне, се слово Боже.

¹² Ті, що край шляху, се, що слухають; опісля ж приходить диявол, та й забирає слово з серця їх, щоб віруючи не спасли ся.

¹³ Що ж на камені, се, що, вислухавши, з радістю приймають слово, та сі кореня не мають; до часу вірують, а під час спокуси відпадають.

¹⁴ Що ж між тернину впало, се, ті, що вислухавши, відходять, і журбою, та багатством, та роскошами життя поглушені, не дають овочу.

15 Що ж у добрій землі, се ті, що, вислухавши слово, в серці широму й доброму держять, і дають овоч у терпінню.

16 Ніхто ж, засьвітивши сьвічку, не покрива її посудиною, або під ліжку її ставить; тільки ж на сьвічнику ставлять, щоб входячі бачили сьвітло.

17 Нема бо нічого тайного, що не виявить ся, і нічого втаєного, що не знаєть ся і на яв не вийде.

18 Вважайте оце, як слухаєте: хто бо має, дасть ся тому; а хто не має, і що, здаєть ся, має, візьметь ся від него.

19 Прийшла ж тоді до Него мати й брати Його, та й не могли зійтись із Ним за народом.

20 І сповістили Його, кажучи: Мати Твоя та брати Твої стоять надворі: хочуть Тебе бачити.

21 Він же, озвавшись, рече до них: **Мати моя та брати мої ті, хто слово Боже слухає і чинить його.**

22 Стало ся ж одного дня, увійшов Він у човен, і ученики Його; й рече до них: **Попливемо на той бік озера.** І відчалили.

23 Як же плили, заснув Він; і найшла буря вітряна на озеро, й заливало їх, і були вони в опасності.

24 Приступивши ж розбудили Його, кажучи: Наставниче, наставниче, погибаємо! Він же вставши, погрозив вітрові та буянню води; й з пинились, і настала тишина.

25 Рече ж їм: **Де ж віра ваша?** Вони ж полякані дивувались, кажучи один до одного: Хто ж оце сей, що й вітрам повеліває, і воді, і слухають Його?

26 І переплили в землю Гадаринську, що по тім боці Галилеї.

27 Як же вийшов Він на землю, зустрів Його один чоловік з города, що мав біса з давнього часу, й одержі не вдягав, і в хаті не пробував, тільки по гробах.

28 Побачивши ж Ісуса і закричавши, припав до Него, й голосом великим промовив: Що мені і Тобі, Ісусе, Сину Бога Вишнього? благаю Тебе, щоб мене не мучив.

29 Повелїв бо духові нечистому вийти з чоловіка: почасти бо схоплював його; й заковувано його в заліза та пута, й стережено; й, розбиваючи окови, бував гнаний од біса в пустиню.

30 Питав же його Ісус, глаголючи: **Яке тобі імя?** Він же каже: Легион; бо бісів багато ввійшло в него.

31 І благали Його, щоб Він не велїв їм йти в безодню.

32 Був же там великий гурт свиней, що пас ся на горі; і благали Його, щоб дозволив їм в них увійти. І дозволив їм.

33 Вийшовши ж біси з чоловіка, увійшли в свині; і кинув ся гурт із кручі в озеро, та й потонув.

34 Побачивши ж пастухи, що сталось, повтікали, й, пійшовши, сповістили по городах і по селах.

35 Повиходили ж дивитись, що сталось, і прийшли до Ісуса, й знайшли сидячого чоловіка, що з него біси вийшли, одягненого й при розумі, в ногах у Ісуса, й злякались.

36 Сповістили ж їх і ті, що бачили, як спас ся біснуватий.

37 І благав Його весь народ околиці Гадаринської вийти від них, бо страх великий обняв їх; Він же, ввійшовши в човен, вернув ся.

38 Благав же Його чоловік, з котрого вийшли біси, щоб бути з Ним; відпустив же його Ісус, глаголючи:

39 **Вернись до дому твого та розкажи, скільки зробив тобі Господь.** І пійшов він по всьому городу, проповідуючи, скільки зробив йому Ісус.

40 Стало ся ж, як вернувсь Ісус, прийняв Його

народ: всі бо дожидали Його.

⁴¹ І ось прийшов чоловік, котрому ймя Яір (а сей був старшиною над школою), і, припавши до ніг Ісусові, благав Його, щоб увійшов у господу його.

⁴² Бо дочка єдина була в него літ дванайцяти, і та вмирала. Як же йшов Він, народ тиснув ся до Него;

⁴³ і одна жінка, будши в кровотічі років дванайцять, котра, на лікарів витративши весь прожиток, не могла ні від кого вигоїтись,

⁴⁴ і, приступивши ззаду, приторкнулась до краю одежі Його, й зараз перестала кровотіч її.

⁴⁵ І рече Ісус: **Хто приторкнув ся до мене?** Як же всі відпирались, сказав Петр і ті, що з Ним: Наставниче, народ товпить ся та тиснуть ся до Тебе, а Ти кажеш: **Хто приторкнувсь до мене?**

⁴⁶ Ісус же рече: **Приторкнув ся до мене хтось; я бо чув, що сила вийшла з мене.**

⁴⁷ Бачивши ж жінка, що не втаїть ся, трясучись приступила й, припавши перед Ним, з якої причини приторкнулась до Него, сповістила Його перед усім народом, і як одужала зараз.

⁴⁸ Він же рече їй: **Бодрись, дочко: віра твоя спасла тебе; йди з упокоєм.**

⁴⁹ Ще Він промовляв, приходить один від шкільного старшини, кажучи Йому: Вмерла дочка твоя; не труди учителя.

⁵⁰ Ісус же, почувши, озвав ся до него, глаголючи: **Не бій ся; тільки віруй, то й спасеть ся.**

⁵¹ Увійшовши ж у господу, не пустив увійти нікого, тільки Петра, та Якова, та Йоана, та батька дитини й матір.

⁵² Плакали ж усі й голосили по ній; Він же рече: **Не плачте; не вмерла, а спить.**

⁵³ І сміялись вони з Него, знаючи, що вмерла.

⁵⁴ Він же, випровадивши надвір усіх, і взявши за руку її, покликнув, глаголючи: **Дівчинко, встань.**

⁵⁵ І вернув ся дух її, і встала зараз; і звелів їй дати їсти.

⁵⁶ І дивувались родителі її; Він же заповів їм нікому не казати, що сталося.

9

¹ Скликавши ж дванайцятьох учеників своїх, дав їм силу й власть над усіма бісами, й недуги сціляти.

² І післав їх проповідувати царство Боже та оздоровлювати недужих.

³ І рече до них: **Нічого не беріть на дорогу, ні палиці, ні торбини, ні хліба, ні срібла, ані по дві одежині майте.**

⁴ **І в котору господо прийдете, там пробувайте й звідтіля виходьте.**

⁵ **А хто не прийме вас, виходячи з города того, й порох з ваших ніг обтрусіть на свідкуванняне проти них.**

⁶ Вийшовши ж, ходили по селах, благовісткуючи та сціляючи всюди.

⁷ Почув то Ірод четверовластник усе, що сталося від Него, та й стуманів: тим що деякі казали, що Йоан устав із мертвих,

⁸ інші ж, що Ілія явив ся, другі ж, що один з пророків старих воскрес.

⁹ І каже Ірод: Йоана я стяв; хто ж се той, про котрого я чую таке? І шукав видіти Його.

¹⁰ І вернувшись апостоли, оповідали Йому, що чинили. І взявши їх, пійшов окреме у місце пусте города, званого Витсаїда.

¹¹ Народ же дознавшись, пійшов слідом за Ним; і, прийнявши їх, глаголав їм про царство Боже й, кому треба було сцілення, оздоровлював.

12 День же почав нахилитись; приступивши ж дванайцять, сказали Йому: Відошли народ, щоб, пійшовши кругом по селах та хуторах, відпочили й роздобули харчі; бо ми тут у пустому місці.

13 Рече ж до них: **Дайте ви їм їсти.** Вони ж сказали: Нема в нас більш, як п'ять хлібів та дві риби; хиба що пійшовши купимо для всього народу сього їжі.

14 Було бо до пяти тисяч чоловіка. Рече ж до учеників своїх: **Садовіть їх купами по п'ятдесятеро.**

15 І зробили так, і посадовили всіх.

16 Узявши ж п'ять хлібів та дві риби й поглянувши на небо, благословив їх, і ламав, і давав ученикам класти перед народом.

17 І їли, й наситились усі; і назбирано остальних у них окрушин дванайцять кошів.

18 І сталося, як Він молив ся на самоті, були з Ним ученики; й спитав їх, глаголючи: **Хто я, каже народ?**

19 Вони ж озвавшись сказали: Йоан Хреститель; другі: Ілия; інші ж: Що один пророк із старих воскрес.

20 Рече ж їм: **Ви ж, хто я, кажете?** Озвав ся ж Петро і сказав: Христос Божий.

21 Він же, наказавши їм, повелів нікому не казати про се,

22 глаголючи: **Що мусить Син чоловічий багато терпіти, й відцурають ся Його старші, та архиереї, та письменники, і вбють, і в третій день воскресне Він.**

23 Рече ж до всіх: Коли хто хоче за мною йти, нехай одречеть ся себе, й бере хрест свій що-дня, та й іде слідом за мною.

24 **Хто бо хоче душу свою спасти, погубить її; хто ж погубить душу свою задля мене, той спасе її.**

25 **Що бо за користь мати ме чоловік, здобувши світ увесь, себе ж погубивши або занапастивши?**

26 Хто бо посоромить ся мене й моїх слівес, того й Син чоловічий посоромить ся, як прийде в славі своїй, і Отця, і святих ангелів.

27 Глаголю ж вам істино: Єсть деякі між стоячими тут, що не вкусять смерті, аж поки побачять царство Боже.

28 Було ж після слівес тих днів з вісім, і взявши Петра, та Йоана, та Якова, зійшов на гору молитись.

29 І, як молив ся Він, вид лиця Його став инший, і одежа Його біла, блискуча.

30 І ось два чоловіки розмовляли з Ним, котрі були Мойсей та Ілия;

31 вони, явившись у славі, говорили про смерть Його, яку мав сповнити в Єрусалимі.

32 Петр же й ті, що з Ним, були отягчені сном; пробудивши ся ж, побачили славу Його й двох чоловіків, стоячих з Ним.

33 І сталось, як розлучались від Него, каже Петр до Ісуса: Наставниче, добре нам тут бути: зробимо три намети, один Тобі, й Мойсею один, а один Ілії, не знаючи, що каже.

34 Як же він се говорив, постала хмара, та й отінила їх, і полякались, як вони увійшли в хмару.

35 І роздав ся голос із хмари, говорячи: Се син мій любий; слухайте Його.

36 А як був голос, знайдено Ісуса одного. І мовчали вони, й нікому не оповідали в ті дні нічого, що бачили.

37 Стало ся ж другого дня, як зійшли вони з гори, зустріло Його багато народу.

38 І ось чоловік з народу покликнув, кажучи: Учителю, благаю Тебе, зглянь ся на сина моего; бо він єдиний у мене.

39 І ось дух хапає його, і він зараз кричить; і рве

його з піною, і ледві одходить од него, розбивши його.

⁴⁰ І благов я учеників Твоїх, щоб вигнали його, й не здоліли.

⁴¹ І озвавшись Ісус, рече: **О кодро невірне та розвратне! доки буду з вами й терпіти му вас? Приведи сюди сина твого.**

⁴² Ще ж йшов він, а біс ударив ним, та й затряс. Погрозив же Ісус духові нечистому, і оздоровив хлопця, і оддав його батькові його.

⁴³ З'умляли ся ж усі величчем Божим. Як же всі дивувались усім, що зробив Ісус, рече Він до учеників своїх:

⁴⁴ **Повкладуйте в уші ваші слова сї: Син бо чоловічий має бути виданим у руки чоловічі.**

⁴⁵ Вони ж не зрозуміли слова сього, й було воно закрите від них, щоб не постерегли його; а бояли ся питати Його про слово се.

⁴⁶ Постаła ж думка між ними, хто був би більший з них.

⁴⁷ Ісус же, знаючи думку серця їх, узявши дитину, поставив її біля себе,

⁴⁸ і рече їм: **Хто прийме сю дитину в ім'я моє, мене приймає; а хто мене прийме, приймає пославшого мене: хто бо найменший між усіма вами, той буде великий.**

⁴⁹ І озвавшись Йоан, каже: Наставниче, ми бачили одного, що в ім'я Твоє виганяв біси, й заборонили йому; бо не ходить услід з нами.

⁵⁰ І рече до него Ісус: **Не бороніть, хто бо не проти нас, той з нами.**

⁵¹ І сталось, як сповнились дні взяття Його (вгору), утвердив лице своє йти в Єрусалим,

⁵² і послав посланці перед лицем своїм; і пійшовши вони, увійшли в село Самарянське, щоб приготувити

Йому.

53 І не прийнято Його, бо лице Його було грядуще в Єрусалим.

54 Бачивши ж ученики Його Яков та Йоан, казали: Господи, хочеш, скажемо, щоб огонь зійшов з неба та й пожер їх, як Ілія зробив?

55 Він же обернувшись докорив їм, і рече: **Не знаєте, якого ви духа.**

56 **Син бо чоловічий не прийшов душі людські погубляти, а спасати.** І пійшли в інше село.

57 Стало ся ж, як ійшли вони, сказав у дорозі хтось до Него: Пійду слідом за Тобою, куди б ні пійшов, Господи.

58 І рече йому Ісус: **Лисиці нори мають, і птиці небесні гнізда; Син же чоловічий не має, де голови прихилити.**

59 Рече ж до другого: **Йди слідом за мною.** Він же каже: Господи, дозвожь мені пійти перш поховати батька мого.

60 Рече ж йому Ісус: **Остав мертвим ховати своїх мерців, ти ж іди, проповідуй царство Боже.**

61 Рече ж і другий: Пійду слідом за Тобою, Господи; перше ж дай мені попрощатись із тими, що в дому моім.

62 Рече ж до него Ісус: **Ніхто, положивши руку свою на рало й позираючи назад, не спосібен до царства Божого.**

10

1 Після ж сього настановив Господь і других сімдесять, та й післав їх по двоє перед лицем своїм у кожний город і місце, куди мав сам йти.

² Рече ж до них: Жниво велике, робітника ж мало: просіть же Господа жнива, щоб випровадив робітників на жниво своє.

³ Ійдіть; ось я посилаю вас, як ягнят між вовки.

⁴ Не носіть калитки, ні торбини, ні обува, і нікого в дорозі не витайте.

⁵ У котру ж госпуду ввійдете, перше кажіть: Впокій домові сьому;

⁶ і коли там буде син упокою, спочине на йому впокій ваш; коли ж ні, до вас вернетъ ся.

⁷ У тім же дому зоставайтесь, ївши й пивши, що є в них: достоєн бо робітник нагороди своєї. Не ходіть од хати до хати.

⁸ І в которий город увійдете, й приймуть вас, їжте що поставлять перед вами,

⁹ і сціляйте в ньому недужих, і кажіть їм: Наближилось до вас царство Боже.

¹⁰ У которий же город прийдете й не приймуть вас, вийшовши на улиці його, скажіть:

¹¹ І порох, що поприлипав до нас із города вашого, обтрушуємо вам; тільки ж се знайте, що наближилось до вас царство Боже.

¹² Глаголю ж вам, що Содомлянам дня того одраднищ буде, ніж городові тому.

¹³ Горе тобі, Хоразине! горе тобі, Витсаїдо! бо коли б у Тирі та Сидоні стались чудеса, що стали ся в вас, давно б, у веретищі та в попелі сидячи, покаялись.

¹⁴ Тільки ж Тирові й Сидонові одраднищ буде на суді, ніж вам.

¹⁵ І ти, Капернауме, що аж до неба підняв ся, аж у пекло провалиш ся.

¹⁶ Хто слухає вас, мене слухає; а хто гордує вами, мною гордує; хто ж мною гордує, гордує Пославшим мене.

17 І вернулись сімдесять назад з radoшaми, кажучи: Господи, й біси корять ся нам в імя Твоє.

18 Рече ж їм: Видів я сaтану, як блискавку з неба падаючого.

19 Ось даю вам силу наступати на гадюки й на скорпиони, й на всю силу ворожу, й ніщо вам не шкодити ме.

20 Тільки ж бо сим не втішайтесь, що духи вам корять ся; втішайте ся ж більш, що імена ваші написані на небесах.

21 Того часу зрадів духом Ісус, і рече: Дякую Тобі, Отче, Господи неба й землі, що втаїв се від премудрих і розумних, а відкрив недоліткам. Так, Отче: бо так воно вподобалось перед Тобою.

22 Усе передане мені від Отця; і ніхто не знає, хто Син, тільки Отець, і хто Отець, тільки Син та кому схоче Син одкрити.

23 І, обернувшись до учеників на самоті, рече: Блаженні очі, котрі бачать, що ви бачите:

24 глаголю бо вам: Що многі пророки й царі хотіли бачити, що ви бачите, та й не бачили, й чути, що ви чуєте, та й не чули.

25 І ось, законник один устав, спокушуючи Його й кажучи: Учителю, що робивши, життє вічне насліджу?

26 Він же рече до него: В законі що написано? як читаєш?

27 Він же, озвавшись, каже: Люби Господа Бога твого всім серцем твоїм, і всією душею твоєю, і всією силою твоєю, і всією думкою твоєю, та ближнього твого, як себе самого.

28 Рече ж йому: Право відказав еси. Се чини, то й жити меш.

29 Він же, хотівши оправдити себе, каже до Ісуса: Хто ж мій ближній?

30 Підхопивши ж Ісус, рече: Чоловік один ійшов з Єрусалиму в Єрихон, і попав ся розбійникам, котрі, обдерши його й рани завдавши, пійшли, zostавивши півмертвого.

31 Случаєм ійшов якийся священник дорогою тією, і, побачивши його, пройшов мимо.

32 Так само ж і левит, лучившись на те місце, приступивши й подивившись, пройшов мимо.

33 Самарянин же один, ідучи дорогою, прийшов до него й, побачивши його, милосердував ся,

34 і, приступивши, обв'язав рани його, лючи оливу та вино, й, посадивши його на свою скотину, привів його в гостинницю, і пильнував його;

35 а назавтра, одходячи, вийняв два денарії, дав гостинникові, та й каже йому: Доглядай його, і що над се видаси, я, вернувшись, оддам тобі.

36 Хто ж оце з тих трох здаєть ся тобі ближнім тому, що попавсь між розбійники?

37 Він же каже: Хто зробив милость йому. Рече тоді йому Ісус: **Іди й ти чини так.**

38 Стало ся ж, як ійшли вони, увійшов Він ув одно село; жінка ж одна, на ймя Марта, прийняла Його в господоу свою.

39 А була в неї сестра, звана Марія, котра, сівши в ногах у Ісуса, слухала слово Його.

40 Марта ж зайнялась великою послугою; ставши ж каже: Господи, чи байдуже Тобі, що сестра моя одну мене zostавила послугувати? Скажи ж їй, щоб мені помагала.

41 Озвавши ся ж рече їй Ісус: **Марто, Марто, журиш ся та побиваєш ся про многе,**

42 **одного ж треба. Марія добру частину вибрала, що не відніметь ся від неї.**

11

¹ І сталося, як Він молив ся на одному місці, і як перестав, сказав один з учеників до Него: Господи, навчи нас молитись, як і Йоан навчив учеників своїх.

² Рече ж їм: Коли молитесь, кажіть: Отче наш, що на небесах! Нехай святить ся імя Твоє, нехай прийде царство Твоє, нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі.

³ Хліб наш щоденний дай нам сьогодні.

⁴ І прости нам довги наші, як і ми прощаємо кожному довжникові нашому; й не введи нас у спокусу, а ізбави нас од лукавого.

⁵ І рече до них: Хто з вас мати ме приятеля, і прийде до него о півночі, і скаже йому: Друже, позич мені три хліби,

⁶ бо приятель мій прийшов до мене з дороги, й не маю що поставити перед ним;

⁷ а той із середини, озвавшись, скаже: Не турбуй мене; вже двері зачинені, і діти мої зо мною в постелі; не можу, вставши, дати тобі:

⁸ глаголю вам: Хоч і не дасть йому, вставши, що він йому друг, та задля докучання його, вставши, дасть йому, скільки йому треба.

⁹ І я вам глаголю: Просіть, то й дасть ся вам; шукайте, то й знайдете; стукайте, то й одчинить ся вам.

¹⁰ Кожен бо, хто просить, одержує; і хто шукає, знаходить; і хто стукає, тому відчиняють.

¹¹ У которого ж з вас, батьків, просити ме син хліба, чи каменя подасть йому? а як риби, чи замість риби гадюку подасть йому?

¹² Або коли просити ме яйця, чи подасть йому скорпиона?

¹³ Коли ж ви, лихими будши, знаєте добрі дари давати дітям вашим, як же більш Отець із неба, не

дасть Духа сьвятого тим, що просять у Него?

14 І вигнав біса, а той був німий. Стало ся ж, як диявол вийшов, промовив німий; і дивувався народ.

15 Деякі ж з них казали: Вельзевулом, князем бісовським, виганяє біси.

16 Другі ж, спокушуючи Його, ознаки від Него шукали з неба.

17 Він же, знаючи думки їх, рече їм: **Кожне царство, проти себе розділившись, пустіє; і господа — проти господа, падає.**

18 **Коли ж і сатана проти себе розділить ся, як устоїть царство його? Бо кажете, що Вельзевулом виганяю біси.**

19 **Коли ж я Вельзевулом виганяю біси, то сини ваші ким виганяють їх? Тим суддями вашими вони будуть.**

20 **Коли ж пальцем Божим виганяю біси, то конче пристигло до вас царство Боже.**

21 **Коли ж сильний, в'оружившись, стереже свого двору, то в спокою добро його.**

22 **Коли ж сильніщий над него, прийшовши, подужає його, то всю зброю його бере, що на неї вповав, та й роздає здобич його.**

23 **Хто не зо мною, той проти мене; і хто не збирає зо мною, розсипає.**

24 **Як же нечистий дух вийде з чоловіка, то блукає по безвіддях, шукаючи впокою, і, не знайшовши, каже: Вернись до домівки моєї, звідкіля вийшов.**

25 **І прийшовши знайде її виметену й прибрану.**

26 **Тоді йде та бере сім інших духів, зліщих над себе; і, ввійшовши, домують там; і буде останне чоловіка того гірше першого.**

27 Стало ся ж, як промовляв Він се, піднявши одна жінка зміж народу голос, каже Йому: Блаженна

утроба, що носила Тебе, й соски, що ссав еси.

28 Він же рече: Блаженні ж і ті, що слухають слово Боже, та й хоронять його.

29 Як же народ громадив ся, почав глаголати: Кодло се лукаве; воно ознаки шукає, і не дасть ся ознака йому, тільки ознака Йони пророка.

30 Бо, як Йона був ознакою Ниневянам, так буде й Син чоловічий кодлу сьому:

31 Цариця полуденна встане на суд із чоловіками кодла сього, та й осудить їх: бо прийшла вона з краю землі послухати премудрості Соломонової; а ось більший Соломона тут.

32 Ниневяне встануть на суд із кодлом сим, та й осудять його; бо покаялись по проповіді Йониній; а ось більший Йони тут.

33 Ніхто ж, засьвітивши сьвічку, на потайному не ставить, ні під посудину, а на сьвічнику, щоб хто входить, сьвітло бачив.

34 Сьвітло тілу око; коли ж оце око твоє ясне буде, то й все тіло твоє сьвітле: коли ж лихе буде, то й тіло твоє темне.

35 Гледи ж оце, щоб сьвітло, що в тобі, не була темрява.

36 Коли ж тіло твоє все сьвітле, не маючи ніякої частини темної, то буде сьвітле все, як би сьвічка сяєвом просьвічувала тебе.

37 Як же Він промовляв, просив Його Фарисей один, щоб обідав у него; ввійшовши ж, сів за столом.

38 Фарисей же, побачивши, здивував ся, що перше не обмив ся перед обідом.

39 Рече ж Господь до него: Тепер ви, Фарисеї, верх чаші і блюда очищаєте; середина ж ваша повна здирства та лукавства.

40 Безумні! хіба, хто зробив верх, і середини не зробив.

41 Тільки давайте милостиню з того, що є, і ось усе чисте вам буде.

42 Та горе вам, Фарисеї! бо даєте десятину з м'яси, рути і всякого зілля, а минаєте суд і любов Божу. Се повинні були чинити, да й того не залишати.

43 Горе вам, Фарисеї! бо любите перші сідалища по школах і витання на торгах.

44 Горе вам, письменники та Фарисеї, лицеміри! бо ви мов гроби, що їх невидко, й люде, ходячи по верх них, не знають.

45 Озвав ся ж один з законників, і каже Йому: Учителю, так говорячи, ти й нас обижаєш.

46 Він же рече: І вам, законникам, горе! що накладуєте людям тягарі, котрі важко носити, а самі одним пальцем вашим не приторкнетесь до тягарів.

47 Горе вам! що будуете гроби пророкам, батьки ж ваші повбивали їх.

48 Правдиво ви свідкуєте, і любі вам учинки батьків ваших; бо се вони повбивали їх, ви ж будуете їм гроби.

49 Тим і премудрість Божа глаголе: Пішлю до них пророків та апостолів, і інших з них вони вбивати муть та гонити муть,

50 щоб відомстити за кров усіх пророків, пролиту від основання світа, кодлу сьому,

51 від крові Авеля аж до крові Захарії, що поліг між жертівнею й храмом. Так, глаголю вам, відомстить ся кодлу сьому.

52 Горе вам, законники! що ви взяли ключ розуміння: самі не ввійшли, й тим, що входять, заборонили.

53 Як же промовляв Він се до них, стали

письменники та Фарисеї вельми наступати на Него, й допитуватись у Него про многі речі,

⁵⁴ чигаючи на Него й шукаючи вхопити що з уст Його, щоб обвинувати Його.

12

¹ Тим часом, як зібралась тьма народу, так що топтало одно одного, почав глаголати ученикам своїм: **Перш усього остерегайтесь квасу Фарисейського, чи то лицемірства.**

² Нічого бо нема закритого, що не відкриєть ся, ані захованого, що не виявить ся.

³ Тим, що ви потемки промовили, повидну чути муть; і що на ухо казали ви в коморах, проповідувати меть ся на домах.

⁴ Глаголю ж вам, другам моїм: **Не лякайтесь тих, що вбивають тіло, а потім не можуть більш нічого заподіяти.**

⁵ Я ж покажу вам, кого лякатись: **Лякайтесь того, хто, вбивши, власть має вкинути в пекло. Так, глаголю вам, того лякайтесь.**

⁶ **Хиба пятеро горобців не продають за два шаги? й один же з них не забутий перед Богом.**

⁷ Тільки ж і волоссе на голові вашій усе полічене. **Не лякайте ся ж оце: ви многих горобців дорожчі.**

⁸ Глаголю ж вам: **Всякий, хто визнавати ме мене перед людьми, й Син чоловічий визнавати ме його перед ангелами Божими.**

⁹ **Хто ж відречеть ся мене перед людьми, того відречусь перед ангелами Божими.**

¹⁰ **І всякий, хто скаже слово на Сина чоловічого, простить ся йому; хто ж на сьвятого Духа хулив, не простить ся.**

11 Коли ж приведуть вас у школи, та до урядів, та до властей, не дбайте про те, як або чим боронити метесь, або що казати мете:

12 бо сьвятий Дух учить ме вас тієї години, що треба говорити.

13 Каже ж Йому один з народу: Учителю, скажи братові моему, щоб поділив ся зо мною насліддем.

14 Він же рече йому: Чоловіче, хто настановив мене суддею або ділителем над вами?

15 Рече ж до них: Остерігайтесь і бережітесь зажерливості; бо не в тім комусь життє його, щоб надто мати з достатків своїх.

16 Сказав же приповість до них, глаголючи: В одного багатого чоловіка вродила добре земля;

17 і думає він сам собі, говорячи: Що мені робити, що не маю куди звезти овощі мої?

18 І каже: От що зроблю: Розберу клуні мої та більші побудую, і звезу туди всі плоди мої і добро моє.

19 І скажу душі моїй: Душе, маєш багацько добра, зложеного на літа многі; спочивай, їж, пий, весели ся.

20 Рече ж йому Бог: Безумний, сієї ночі душу твою візьмуть у тебе; що ж надбав єси, кому буде?

21 Оттак, хто скарбує для себе, а не в Бога багатіє.

22 Рече ж до учеників своїх: Тим глаголю вам: Не журіть ся душею вашою, що їсти мете, ані тілом, чим з'одягнетесь.

23 Душа більша їжі, а тіло одежі.

24 Погляньте на круки: що не сіють і не жнуть; у них ні комори, ні клуні, а Бог годує їх; як же більше луччі ви птаства?

25 Хто ж з вас, журившись, може прибавити до зросту свого один локіть?

26 Коли ж ви й найменшого не можете, то чого про інше журитесь?

27 Погляньте на лилії, як вони ростуть: не працюють і не прядуть; глаголю ж вам, що й Соломон у всій славі своїй не з'одягав ся, як одна з сих.

28 Коли ж траву, що сьогодні на полі, а завтра буде в піч укинута, Бог так з'одягає; то як більше вас, маловіри?

29 І ви не шукайте що вам їсти, або що пити, й не несітесь (високо);

30 того бо всього народи світу шукають; Отець же ваш знає, що треба вам сього.

31 Лучче шукайте царства Божого, а се все додасть ся вам.

32 Не лякай ся, мале стадо: бо вподобалось Отцеві вашому дати вам царство.

33 Продавайте достатки ваші, і подавайте милостиню; робіть собі сакви, що не ветшають, скарб, що не вбавляєть ся на небесах, де злодій не приступає, ані міль не їсть.

34 Де бо скарб ваш, там і серце ваше буде.

35 Нехай будуть поясниці ваші підперезані, і світильники позасьвічувані,

36 і ви подобні людям, що дожидають пана свого, коли вертати меть ся з весілля, щоб, як прийде та постукає, зараз одчинити йому.

37 Блаженні слуги ті, котрих, прийшовши пан, знайде їх пильнуючих: істино глаголю вам, що підперезеть ся та й посадовить їх за стіл, і, приступивши, послугувати ме їм.

38 І коли прийде о другій сторожі, або о третій сторожі прийде, і знайде так, блаженні слуги ті.

39 Се ж знайте, що, коли б знав господар, о котрій годині злодій прийде, пильнував би, й не дав би

підкопати господи своєї.

40 Тим і ви будьте готові; бо, котрої години не думаєте, Син чоловічий прийде.

41 Каже ж Йому Петр: Господи, чи до нас приповість сю глаголеш, чи до всіх?

42 Рече ж Господь: Хто єсть вірний і розумний дворецький, що поставить його пан над челяддю своєю, видавати у пору визначену харч?

43 Блажен слуга той, котрого, пан прийшовши, знайде, що робить так.

44 По правді глаголю вам, що над усім достатком своїм поставить його.

45 Коли ж слуга той скаже в серці своїм: Барить ся пан мій прийти, та й зачне бити рабів і рабинь, їсти, та пити, та впиватись,

46 прийде пан того слуги дня, котрого не сподіваєть ся, і години, котрої не знає, та й відлучить його, й долю його з невірними положить.

47 Той же слуга, що знав волю пана свого, та й не приготовив ся, ані зробив по волі його, буде битий много.

48 Хто ж, не знавши, зробив достойне биття, буде битий мало. Від усякого бо, кому дано багато, багато вимагати меть ся від него; а кому прибавлено багато, більш спитаєть ся від него.

49 Огонь прийшов я кинути на землю; і чого хочу? — тільки щоб запалав уже.

50 Хрещеннем же маю хреститись, і як мені важко, доки се скінчить ся!

51 Чи думаєте, що впокій прийшов я дати на землі? Ні, глаголю вам, а розділенне:

52 буде бо від нині пятеро в одній хаті розділених, трое проти двох, і двоє проти трох.

53 Стане батько різно проти сина, а син проти

батька; мати проти дочки, а дочка проти матери; свекруха проти невістки своєї, і невістка проти свекрухи своєї.

⁵⁴ Рече ж і до народу: Як побачите хмару, що виступає від заходу, зараз кажете: Ливень буде, й буває так.

⁵⁵ А як вітер полуденний віє, кажете, що спека буде, й буває.

⁵⁶ Лицеміри, лице землі і неба вмієте пізнавати, часу ж сього як не розпізнаєте?

⁵⁷ Чом же й про себе не судите право?

⁵⁸ Як бо йдеш із противником твоїм перед князя, то вдорозі дбай, щоб збутись його; щоб не потяг тебе до судді, а суддя не передав тебе слугі, а слуга не вкинув тебе в темницю.

⁵⁹ Глаголю тобі, не вийдеш звідтіля, доки й останнього мідяка не віддаси.

13

¹ Нагодили ся ж деякі того часу, оповідаючи Йому про Галилейців, котрих кров Пилат змішав з жертвами їх.

² І озвавшись Ісус, рече їм: Чи думаєте, що Галилейці сі грішніщі від усіх Галилейців були, що так постраждали?

³ Ні, глаголю вам; тільки ж, коли не покаєтесь, усі так само погинете.

⁴ Або ті вісімнадцять, що впала на них башта в Силоамі та й побила їх, думаєте, що сі були більші довжники, над усіх людей що живуть в Єрусалимі?

⁵ Ні, глаголю вам; тільки ж, коли не покаєтесь, то всі так само погинете.

⁶ Сказав же сю приповідь: Смоківницю мав хтось у винограднику своїм посажену; й прийшов овощу шукати на ній, та й не знайшов.

7 Рече ж до винаря: Ось три роки приходжу, шукаючи овочу на смоківниці сій, та й не знаходжу. Зрубай її: на що й землю займає?

8 Він же, озвавшись, каже йому: Господи, зостав її і на се літо, поки прокопаю круг неї та обложу гноєм;

9 чей зродить овоч; коли ж ні, тоді зрубаєш її.

10 Навчав же в одній школі по суботам.

11 І ось була жінка, маючи духа недуги вісімнайцять років, і була згорблена, й не могла зовсім випростатись.

12 Побачивши ж її Ісус, покликав, і рече їй: **Жінко, одзволитайся еси від недуги твоєї.**

13 І положив на неї руки, й зараз стала права, й прославляла Бога.

14 Озвав ся ж шкільний старшина, досадуючи, що в суботу сцілив Ісус, і каже народові: Є шість днів, в котрі годить ся робити; оттоді ж приходьте, та й сціляйтесь, а не субітнього дня.

15 Відказав тоді йому Господь, і рече: **Лицеміри, хиба не кожен з вас у суботу одв'язує вола свого або осла від ясел, та веде поїти?**

16 Сю ж дочку Авраамову, що вязав сатана, бач, вісімнайцять років, чи не годилось одзволити од вязила сього в день субітній?

17 І, як се промовив, засоромились усі противники Його, а всі люде радувались усім славним, що сталось від Него?

18 Рече ж: **Кому подобне царство Боже? й кому уподоблю його?**

19 Подобне воно зерну горчиці, що взявши чоловік, кинув у город свій, і виросло воно, й стало дерево велике; й птаство небесне кублилось між гіллям його.

20 І знов рече: **Кому уподоблю царство Боже?**

21 Подобне воно квасу, що взявши жінка, розчинила у трох мірках борошна, поки вкисне все.

22 І проходив через городи й села, навчаючи й верстаючи дорогу до Єрусалиму.

23 Каже ж один Йому: Господи, чи тих мало, що спасають ся? Він же рече до них:

24 Силкуйтесь увійти тісними ворітьми; бо многі, глаголю вам, шукати муть увійти, та й не здоліють.

25 І, як устане господар та зачинить двері, а ви зачнете, стоячи знадвору, стукати в двері, говорячи: Господи, Господи, відчини нам, то озвавшись, скаже вам: Не знаю вас, звідкіля ви;

26 тоді станете казати: Ми їли перед Тобою й пили, й по улицах наших навчав єси.

27 І скаже: Глаголю вам, що не знаю вас, звідкіля ви: уступіть ся від мене, всі, що робите неправду.

28 Там буде плач і скреготанне зубів, як побачите Авраама, та Ісаака, та Якова і всіх пророків у царстві Божому, себе ж вигнаних геть.

29 І прийдуть од сходу й заходу, і від півночі й полудня, та й сядуть у царстві Божому:

30 І ось є останні, що будуть перві, й перві, що будуть останні.

31 Того дня приступили деякі Фарисеї, кажучи Йому: Зійди звідсіля, бо Ірод хоче Тебе вбити.

32 І рече їм: Ідїть та скажіть лисиці тій: Ось виганяю біси, й сцілення роблю сьогодні й завтра, а третього дня скінчаю ся.

33 Тільки ж мушу сьогодні і завтра й дальшого дня ходити, бо не можна пророкові загинути осторонь Єрусалиму.

34 Єрусалиме, Єрусалиме, що вбиваєш пророків і каменуєш посланих до тебе! скільки раз хотїв я зібрати діти твої, як курка своє гніздо під крила, й не

схотіли.

³⁵ Оце ж оставляєть ся вам господа ваша пуста; істино ж глаголю вам: Що не побачите мене, доки прийде час, що скажете: Благословен грядущий в імя Господнє.

14

¹ І сталось, як прийшов Він у господа до одного із старших Фарисейських у суботу їсти хліб, були й вони, назираючи Його.

² І ось один чоловік у водянці* був перед Ним.

³ І озвавшись Ісус, рече до законників та Фарисейв, глаголючи: Чи годить ся в суботу сціляти?

⁴ Вони ж мовчали. І взявши сцілив його, та й відпустив.

⁵ І, озвавшись до них, рече: В кого з вас осел або віл упаде в колодязь, чи зараз не витягне його субітнього дня?

⁶ І не змогли вони відказати Йому знов проти сього.

⁷ Сказав же до запрошених приповість, постерігши, як перві місця вибирають, глаголючи до них:

⁸ Коли запрошений ти від кого на весілле, то не сїдай на першому місці, щоб часом поважніший тебе не був запрошений від него,

⁹ і прийшовши той, хто запросив тебе й його, не сказав тобі: Дай сьому місце; а тоді доведеть ся тобі з соромом останнє місце заняти.

¹⁰ Ні, коли ти запрошений, прийшовши сїдай на останньому місці, щоб, як прийде, хто запросив тебе, сказав тобі: Друже, сїдай вище. Тоді буде тобі слава перед тими, що сидять з тобою.

* 14:2 У водяній пухлині.

11 Бо кожен, хто нести меть ся вгору, принизить ся, хто ж принизуєть ся, піjde вгору.

12 Рече ж і тому, що запросив його: Коли справляєш обід або вечерю, не клич приятелів твоїх, ні братів твоїх, ні сусід багатих; щоб часом і вони тебе не запросили, й не було тобі відплати.

13 Ні, коли справляєш гостину, запрошуй убогих, калік, кривих, сліпих;

14 то будеш блажен, бо не мають чим віддати тобі; віддасть ся бо тобі у воскресенню праведних.

15 Почувши ж се один з сидячих з Ним, каже Йому: Блажен, хто їсти ме хліб у царстві Божім.

16 Він же рече йому: Один чоловік справив вечерю велику, та й запросив многих;

17 і післяв слугу свого часу вечері сказати запрошеним: Ійдіть, бо вже все готове.

18 І почали рядом відпрошуватись усі. Первий сказав йому: Поле купив я, то мушу пійти та подивитись на него. Прошу тебе, вибач мені.

19 А другий сказав: Пять ярем волів купив я, і йду спробувати їх. Прошу тебе, вибач мені.

20 А знов другий сказав: Я одруживсь, тому й не можу прийти.

21 І прийшовши слуга той, оповів панові своєму. Тоді прогнівившись господар, рече служі своєму: Вийди хутко на дороги та на улиці городські, та вбогих, та калік, та кривих, та сліпих поприводь сюди.

22 І рече слуга: Пане, сталось, як звелів еси, та й ще є місце.

23 І рече пан до слуги: Вийди на шляхи та на загороди, та й силуй увійти, щоб повна була господа моя.

24 Глаголю бо вам, що ніхто з чоловіків тих запрошених не покоштує моєї вечері.

25 Йшло ж із Ним пребагато народу; й обернувшись рече до них:

26 Коли хто приходить до мене, й не зненавидить батька свого, й матір, і жінку, й діти, й братів, і сестер, та ще й свою душу, не може учеником моїм бути.

27 І хто не носить хреста свого й не ходить слідом за мною, не може бути учеником моїм.

28 Хто бо з вас, задумавши башту будувати, перше сівши не полічить видатку, чи має на скінченне?

29 щоб часом, як положить він основину, та не спроможеть ся скінчити, всі, дивлячись, не стали сьміятись із него, кажучи:

30 Що сей чоловік почав будувати, та й не спроміг ся скінчити.

31 Або який цар, ідучи на войну, ударити на другого царя, сівши перше не порадить ся, чи можливо з десятьма тисячами устояти проти того, хто з дванадцятьма тисячами йде на него.

32 Коли ж ні, то ще як той далеко, посли піславши, просить примирря.

33 Так оце всякий з вас, хто не відцураєть ся від усього свого достатку, не може моїм учеником бути.

34 Добро сіль; коли ж сіль звітріє, то чим приправити?

35 Ні в землю, ні в гній не годить ся вона; геть викидають її. Хто має уші слухати, нехай слухає.

15

1 Приближували ся ж до Него всі митники й грішники, слухати Його.

2 І нарекали Фарисеї та письменники, кажучи: Що сей грішників приймає і їсть із ними.

3 Сказав же до них приповідь сю, глаголючи:

4 Которий чоловік з вас, мавши сотню овечок, та загубивши одну з них, не зоставить девятьдесять і девять у степу, та не піjde за загубленою, доки знайде її?

5 А знайшовши, положить на плечі собі, радіючи.

6 І, прийшовши до дому, скликає другів та сусід, кажучи їм: Радуйтеся зо мною, бо я знайшов овечку мою загублену.

7 Глаголю вам, що оттак радість буде на небі над одним грішником каючим ся, більше ніж над девятьдесять і девятьма праведниками, котрим не треба покаяння.

8 Або котора жінка, мавши десять драхім, коли згубить драхму одну, не світить світла, та не вимітає хати, та не шукає пильно, доки знайде?

9 А знайшовши кличе подруг та сусідок, кажучи: Радуйтеся зо мною, бо я знайшла драхму, що була згубила.

10 Так, глаголю вам, радість буде перед ангелами Божими над одним грішником каючим ся.

11 Рече ж: Один чоловік мав два сини,

12 і сказав молодший з них батькові: Отче, дай мені частину маєтку, що впадає мені. І розділив їм прожиток.

13 І не по многих днях, зібравши все молодший син, від'їхав у землю далеку, та й протратив там маєток свій, живучи блудно.

14 Як же проїв усе, настала голоднеча велика в землі тій; і почав він терпіти недостаток.

15 І пійшовши пристав до одного з міщан землі тієї; і післав той його на поля свої пасти свині.

16 І бажав він сповнити живіт свій лушпинням, що їли свині, та й ніхто не давав йому.

17 Опам'ятавшись же, сказав: Скільки наймитів у батька мого надто мають хліба! я ж голодом погибаю.

18 Уставши, пійду до батька мого, й скажу йому: Отче, згрішив я на небо й перед тобою,

19 і вже недостоен зватись сином твоїм; прийми мене як одного з наймитів твоїх.

20 І вставши пійшов до батька свого. Ще ж він далеко був, побачив його батько його, й змилосердивсь, і побігши упав на шию йому, й поцілував його.

21 Каже ж йому син: Отче, згрішив я на небо й перед тобою, і вже не достоен зватись сином твоїм.

22 Каже ж батько до слуг своїх: принесіть шату найпершу та й одягніть його; й дайте перстень на руку йому, й чоботи на ноги;

23 і, привівши теля годоване, заколіть і ївши веселітесь:

24 бо сей син мій мертвий був, та й ожив; згинув був, та й знайшов ся. І почали веселитись.

25 Був же син його старший на полі, і, як ідучи зближавсь до господи, почув сьпіви да танці.

26 І покликавши одного з слуг, питає, що б се було таке.

27 Той же каже йому: Що брат твій прийшов, і заколов батько твій теля годоване, що здорового його прийняв.

28 Розсердив ся ж і не схотів увійти. Оце ж батько його вийшовши просив його.

29 Він же, озвавшись, рече батькові: Ось стільки літ служу тобі, й ніколи заповіді твоєї не переступив, та й ніколи мені не дав єси козеняти, щоб з

приятелями моїми повеселитись;

³⁰ як же син твій сей, проївши свій прожиток з блудницями, прийшов, заколов еси йому теля годоване.

³¹ Він же рече йому: Дитино, ти все зо мною еси, і все, що моє, твоє;

³² веселити ж ся і радувати ся треба було, що брат твій сей мертвий був, та й ожив, і згинув був, та й знайшов ся.

16

¹ Промовив же і до учеників своїх: Один чоловік був багатий, що мав приставника; і обвинувачено сього йому, що розсипає маєток його.

² І, покликавши його, каже йому: Що се чую про тебе? Дай мені перелік з твого приставництва, бо не можна вже тобі бути приставником.

³ Каже ж у собі приставник: Що мені робити, що пан мій бере приставництво від мене? Копати не вмію, просити соромлюсь.

⁴ Знаю, що зроблю, щоб, як відставлений буду від приставництва, прийняли мене в господи свої.

⁵ І покликавши кожного з довжників пана свого, каже первому: Скільки ти винен панові моєму?

⁶ Він же каже: Сто мір оливи. І каже йому: Візьми твою розписку, та сівши хутко, пиши пятьдесят.

⁷ Потім другому каже: Ти ж скільки винен? Він же каже: Сто мір пшениці. І каже йому: Візьми твою розписку, та напиши вісімдесят.

⁸ І похвалив пан приставника неправедного, що мудро вчинив; сини бо віку сього мудріщі над синів світла в роді своїм.

⁹ І я вам глаголю: Робіть собі приятелів від мамони неправди, щоб, як будете в недостатках, прийняли вас у вічні оселі.

10 Вірний у найменшому, і в великому вірний, а в найменшому неправедний, і в великому неправедний.

11 Коли ж оце у неправедній мамоні вірні не будете, то правдиве хто вам звирить?

12 І коли у чужому вірні не були, ваше хто вам дасть?

13 Жаден слуга не може двом панам служити: або одного ненавидіти ме, а другого любити ме; або до одного прихилить ся, а другим гордувати ме. Не можете Богові служити й мамоні.

14 Чули ж се все й Фарисеї, що були срібллюбцями, та й насьміхались із Него.

15 І рече їм: Ви оправдуєте себе перед людьми, Бог же знає серця ваші, бо що в людей високе, те огида перед Богом.

16 Закон і пророки до Йоана. З того ж часу царство Боже благовістуєть ся, і кожен силою здобуває його.

17 Легше ж небу та землі перейти, ніж із закону одній титлі пропасти.

18 Всякий, хто розводить ся з жінкою своєю, і женить ся з іншою, робить перелюб; і всякий, хто женить ся з розведеною з чоловіком, робить перелюб.

19 Один же чоловік був заможний, і одягавсь у кармазин та висон, і жив що-дня пишно.

20 Убогий же один був, на ймя Лазар, що лежав перед ворітьми його весь у струпі,

21 і бажав погодуватись окрушинами, що падали з стола багатиревого; тільки ж і собаки приходючи лизали рани його.

22 Стало ся ж, що вмер убогий, і перенесли його ангели на лоно Авраамове; умер же й багатир і поховали його.

23 І в пеклі зняв він очі свої, бувши в муках, і побачив оддалеки Авраама, й Лазаря на лоні його.

24 І покликнувши він, каже: Отче Аврааме, помилуй мене та пішли Лазаря, нехай умочить кінець пальця свого в воду та прохолодить язик мій; бо я мучусь у полемі сьому.

25 Рече ж Авраам: Дитино, спогадай, що прийняв єси добре твоє в життю твоїм, а Лазар так само лихе; тепер же він тут утішаєть ся, а ти мучиш ся.

26 Та ще й до того, між нами й вами пропасть велика утвердилась, щоб которі схотіли перейти звідсіля до вас, не зділили; ані звідтіля до нас не перейшли.

27 Каже ж він: Благаю ж тебе, отче, щоб післав його до дому батька мого:

28 маю бо пять братів; нехай сьвідкує їм, щоб і вони не прийшли у се місце муки.

29 Рече йому Авраам: Мають вони Мойсея і пророків; нехай слухають їх.

30 Він же каже: Ні, отче Аврааме; тільки ж, коли б хто з мертвих прийшов до них, покають ся.

31 Рече ж йому: Коли Мойсея і пророків не слухають, то, коли б хто й з мертвих воскрес, не піймуть віри.

17

1 Рече ж до учеників: Не можна не прийти поблазням; горе ж, через кого приходять!

2 Лучче б йому було, коли б жорно млинове почеплено на шию йому, та й укинута в море, ніж щоб зблазнив одного з малих сих.

3 Озирайтесь на себе. Коли погрішить проти тебе брат твій, докори йому, й коли покаєть ся, прости йому.

4 І коли сім раз на день погрішить проти тебе, й сім раз на день обернеть ся до тебе, кажучи: Каюсь; прости йому.

5 І казали апостоли Господеві: Прибав нам віри.

6 Рече ж Господь: Коли б ви мали віру з зерно горчиці, то сказали б шовковині оцій: Викоренись і посадиь у морю, то послухала б вас.

7 Хто ж з вас, слугу мавши, ратая чи пастуха, як йде з поля, скаже йому зараз: Прийшовши сїдай їсти?

8 А чи не скаже йому: Наготов мені що вечеряти, та підперезавшись послугуй мені, поки їсти му та пити му, а потім їсти меш і пити меш ти?

9 Чи дякує тому слuzі, що зробив, що звелено йому?

10 Так і ви, коли зробите все, що звелено вам, кажіть: Що слуги ми нікчемні; бо, що повинні зробити, зробили.

11 І сталось, як йшов Він у Єрусалим, і проходив серединою Самарії та Галилеї,

12 і, як увійшов ув одно село, зустрїло Його десять прокажених чоловіків, що стояли оддалеки.

13 І піднесли вони голос, кажучи: Ісусе, наставниче, помилуй нас.

14 І побачивши рече їм: **Ідіть покажіть себе священикам.** І сталось, як пійшли вони, очистились.

15 Один же з них, бачивши, що одужав, вернувся, голосом великим прославляючи Бога,

16 і, припав лицем до ніг Його, дякуючи Йому; а був він Самарянин.

17 Озвав ся ж Ісус і рече: **Чи не десять очистились? девять же де?**

18 Не знайшлись, щоб вернувшись оддати славу Богу, тільки чужоземець сей?

19 І рече йому: Уставши йди; віра твоя спасла тебе.

20 Як же спитали Його Фарисеї, коли прийде царство Боже, відказав їм, і рече: Не прийде царство Боже з постереганнем,

21 ані казати муть: Дивись, ось воно; або: Дивись, он, бо царство Боже у вас усередині.

22 Рече ж до учеників: Прийдуть дні, що бажати мете один з днів Сина чоловічого видіти, та й не побачите.

23 І казати муть вам: Дивись, ось; або: Дивись, он; не йдїть і не ганяйтесь.

24 Бо, як блискавиця, блиснувши з одного краю під небом, до другого краю під небом сьвітить, так буде й Син чоловічий дня свого.

25 Перше ж мусить Він багато терпіти, й відцураєть ся Його рід сей.

26 І як сталось за днів Ноя, так буде й за днів Сина чоловічого.

27 Їли, пили, женились, оддавались, аж до дня, як увійшов Ной у ковчег, і настав потоп, та й вигубив усіх.

28 Так само, як сталось і за Лота; їли, пили, торгували, продавали, насаджували, будували,

29 которого ж дня вийшов Лот із Содома, линуло огнем та сіркою з неба та й вигубило всіх.

30 Так же буде й в день, котрого Син чоловічий відкриєть ся.

31 Того дня, хто буде на криші, а надібе його в хаті, нехай не злазить узяти його; й хто на полі, так само нехай не вертаєть ся назад.

32 Спогадайте Лотову жінку.

33 Коли хто шукати ме душу свою спасти, погубить її, а хто погубить її, оживить її.

34 Глаголю вам, тієї ночі буде двоє на однім ліжку;

один візьметь ся, а другий зоставить ся.

³⁵ Дві молоти муть укупі; одна візьметь ся, а друга зоставить ся.

³⁶ Двоє будуть у полі; один візьметь ся, а другий зоставить ся.

³⁷ І озвавшись кажуть до Него: Де, Господи? Він же рече їм: Де тіло, там збирати муть ся орли.

18

¹ Сказав же й приповідь їм про те, що треба по всяк час молитись, а не внивати,

² глаголючи: Один суддя був у якомусь городі, й Бога не бояв ся, і чоловіка не соромив ся.

³ Вдовиця ж була одна у городі тім, і прийшла до него, кажучи: Помстись за мене над противником моїм.

⁴ І не хотів довго, потім же каже в собі: Хоч і Бога не боюсь, і чоловіка не соромлюсь,

⁵ то, що докучає мені вдова ся, помщусь за неї, щоб, без перестану ходячи, не докучала мені.

⁶ Рече ж Господь: Слухайте, що суддя неправедний каже!

⁷ Бог же чи не помстив ся б за вибраних своїх, що голосять до Него день і ніч, хоч довго терпить про них?

⁸ Глаголю вам, що помстить ся за них незабаром. Тільки ж Син чоловічий прийшовши, чи знайде віру на землі?

⁹ Сказав же й до інших, що вповали на себе, що вони праведні, та гордували другими, приповідь сю:

¹⁰ Два чоловіки ввійшли в церкву помолитись: один Фарисей, а другий митник.

¹¹ Фарисей, ставши, так у собі молив ся: Боже, дякую Тобі, що я не такий, як інші люде, здирцики, неправедні, перелюбні, або як оцей митник.

12 Я пощу два рази на тиждень, даю десятину з усього, що придбаю.

13 А митник, оддалеки ставши, не хотів і очей до неба звести, а бив у груди себе, кажучи: Боже, милостивий будь мені грішному.

14 Глаголю вам: пійшов сей до дому свого оправданий більш, ніж той; бо кожен, хто несець ся вгору, принизить ся; хто ж принижуєть ся, пійде вгору.

15 Приносили ж Йому й дітей, щоб до них приторкнувсь; бачивши ж ученики, наказували їм.

16 Ісус же, покликавши їх, рече: Пустіть діток приходити до мене й не бороніть їм; таких бо царство Боже.

17 Істино глаголю вам: Хто не прийме царства Божого, як дитина, не ввійде в него.

18 І питав Його один старшина, кажучи: Учителю благий, що робивши життє вічне насліджу.

19 Рече ж йому Ісус: Чого мене веш благим? ніхто не благий, тільки один, Бог.

20 Заповіді знаєш: Не чини перелюбу, Не вбивай, Не кради, Не свідкуй криво, Поважай батька твого й матір твою.

21 Він же каже: Се все хоронив я з малку мого.

22 Почувши ж се Ісус, рече йому: Ще одного тобі недостає: усе, що маєш, продай та й роздай убогим, і мати меш скарб на небі; та й приходь, ійди слідом за мною.

23 Він же, почувши се, став вельми сумний, був бо дуже багатий.

24 Побачивши ж його Ісус, що вельми сумний став, рече: Як тяжко багатства маючи увійти в царство Боже!

25 Легше бо верблюдові кріз ушко голки пройти,

ніж багатому в царство Боже ввійти.

²⁶ Кажали ж ті, що чули: То хто ж може спастись?

²⁷ Він же рече: **Неможливе у людей — можливе у Бога.**

²⁸ Каже ж Петр: Ось ми покинули все, та й пішли слідом за Тобою.

²⁹ Він же рече їм: **Істино, істино глаголю вам: Що нема нікого, хто покинув господу, або родителів, або братів, або жінку, або діти задля царства Божого,**

³⁰ **та й не прийняв багато більше часу сього, а в віку будучому життє вічне.**

³¹ Узавши ж дванайцятьох, рече до них: **Оце йдемо в Єрусалим, і станеть ся все, що написано через пророків, Синові чоловічому.**

³² **Буде бо виданий поганам, і насьміхати муть ся з Него, й зневажати муть Його, й плювати муть на Него,**

³³ **і бивши убють Його; а третього дня воскресне.**

³⁴ А вони нічого того не зрозуміли; й було слово се закрите від них, і не розуміли глаголаного.

³⁵ Стало ся ж, як наближав ся до Єрихона, один сліпий сидів при дорозі просячи;

³⁶ чувши ж, що народ йде мимо, спитав, що б се було.

³⁷ Сказали ж йому, що Ісус Назарянин іде мимо.

³⁸ І покликнув, кажучи: Ісусе, сину Давидів, помилуй мене.

³⁹ А ті, що йшли попереду, сварили на него, щоб мовчав; він же ще більш кричав: Сину Давидів, помилуй мене.

⁴⁰ Ставши ж Ісус, звелів його привести до себе; як же наближив ся він, спитав його,

⁴¹ глаголючи: **Що хочеш, щоб зробив тобі?** Він же каже: Господи, щоб прозрів.

42 А Ісус рече йому: **Прозри: віра твоя спасла тебе.**

43 І зараз прозрів, та й пійшов слідом за Ним, прославляючи Бога; і весь народ, побачивши се, оддав хвалу Богові.

19

1 І вийшовши проходив через Єрихон.

2 І ось чоловік, на ймя званий Закхей, а був він старший між митниками, й був заможний.

3 І бажав бачити Ісуса, хто Він, та не зміг за народом, бо малого був зросту.

4 І, побігши наперед, виліз на шовковицю, щоб подивитись на Него; бо туди мав проходити.

5 І, як прийшов на те місце, споглянувши Ісус, побачив його, й рече до него: **Закхею, злізь боржій додолу; сьогодні бо в дому твоїм треба мені бути.**

6 І зліз він боржій, і прийняв Його радіючи.

7 І бачивши всі, нарікали, кажучи: Що до грішника чоловіка пійшов у гостину.

8 Ставши ж Закхей, каже до Господа: Ось половину достатку мого, Господи, даю вбогим; і коли кого чим обидив, віддаю вчетверо.

9 Рече ж до него Ісус: **Що сьогодні спасенне домові сьому сталося, бо й він син Авраамів:**

10 **прийшов бо Син чоловічий, щоб шукати й спасати погибше.**

11 Як же слухали вони се, додавши сказав приповідь: бо був Він близько Єрусалиму, й думали вони, що зараз має царство Боже явитись.

12 Рече ж оце: **Один чоловік значного роду йшов у землю далеку прийняти собі царство, та й вернутись.**

13 Покликавши ж десять слуг своїх, дав їм десять мин срібла, та й сказав до них: Орудуйте, поки прийду.

14 Міщане ж його ненавиділи його, й післали послі слідом за ним, кажучи: Не хочемо сього, щоб царював над нами.

15 І сталось, як вернув ся він, прийнявши царство, сказав прикликати собі слуг тих, що дав їм срібло, щоб знати, хто що з'орудував.

16 Прийшов же первий, кажучи: Пане, мина твоя приробила десять мин.

17 І рече йому: Гаразд, добрий слуго; що у найменшому вірен був єси, то май власть над десятьма городами.

18 І приступив другий, кажучи: Пане, мина твоя зробила пять мин.

19 Рече ж і сьому: І ти будь над пятьма городами.

20 Приступив і инший, кажучи: Пане, ось мина твоя, котру я мав сховану в хустці:

21 боявсь бо тебе, що ти чоловік жорстокий: береш, чого не клав єси, і жнеш, чого не сїяв.

22 Рече ж йому: З уст твоїх судити му тебе, лукавий слуго. Знав єси, що я чоловік жорстокий: беру, чого не клав, і жну, чого не сїяв;

23 а чом же не дав єси срібла мого у міняльню? і я, прийшовши, з лихвою виміг би його.

24 І рече стоячим коло него: Візьміть від него мину, а дайте маючому десять мин.

25 (І казали йому: Пане, має десять мин.)

26 Глаголю бо вам: Що всякому маючому дасть ся, від немаючого ж і, що має, візьметь ся від него.

27 А ворогів моїх тих, що не хочуть, щоб царював над ними, приведіть сюда, та й повбивайте передо мною.

28 І, промовивши се, пійшов далій, ідучи в Єрусалим.

29 І сталось, як наближавсь до Витфагії та Витанії, до гори, званої Оливної, післав двох з учеників своїх,

30 глаголючи: **Ідїть у село, що перед вами, у котре ввійшовши, знайдете осля привязане, що на него ніхто з людей ніколи не сїдав. Одв'язавши його, приведїть.**

31 **І коли хто вас поспитає: На що одв'язуєте? так скажїть йому: Що Господеві треба його.**

32 Пійшовши ж послані, знайшли, як Він сказав їм.

33 Як же одв'язували вони осля, казали господарі його до них: **На що одв'язуєте осля?**

34 Вони ж сказали: **Господеві його треба.**

35 І привели його до Ісуса; й, накинувши свою одежу на осля, посадили Ісуса.

36 Як же Він їхав, простилали одежу свою по дорозі.

37 Коли ж вже наближив ся Він до збочу гори Оливної, почало все множество учеників радуючись хвалити Бога голосом великим за всі чудеса, що бачили,

38 говорячи: **Благословен грядущий цар в імя Господнє; впокій на небі, і слава на вишинах!**

39 А деякі з Фарисеїв між народом казали до Него: Учителю, закажи ученикам Твоїм.

40 І озвавшись рече їм: **Глаголю вам, що коли сї замовкнуть, каміннє кричати ме.**

41 І, як наближивсь, то, побачивши город, заплакав над ним,

42 глаголючи: **О, коли б зрозумів і ти хоч у день сей твій, що для впокою твого! тепер же воно закрито перед очима твоїми.**

43 **Бо прийдуть дні на тебе, й обкинуть вороги твої валами тебе, та й обляжуть тебе, й стиснуть тебе**

звідусюди.

44 І з землею зрівняють тебе й діти твої у тобі; і не залишать у тобі каменя на камені; бо не розумів еси часу одвідин твоїх.

45 І ввійшовши у церкву, почав виганяти продаючих і купуючих,

46 глаголючи їм: **Писано: Дом мій — дом молитви; ви ж його зробили вертепом розбійників.**

47 І навчав що-дня в церкві. Архиереї ж та письменники й значні людські шукали Його вбити.

48 І не знайшли, що б зробити Йому; народ бо весь горнувся до Него, слухаючи.

20

1 І сталося одного з тих днів, як навчав Він народ у церкві та благовістував, поприходили архиереї та письменники з старшими,

2 і промовили до Него, кажучи: Скажи нам, якою властю се робиш? або хто дав Тобі власть сю?

3 Відказуючи ж рече до них: **Спитаю вас і я про одну річ, і скажіть мені:**

4 **Хрещенне Йоанове з неба було, чи від людей?**

5 Вони ж міркували в собі говорячи: Коли скажемо: З неба, казати ме: Чом же не поняли ви віри йому?

6 Коли ж скажемо: Від людей, то весь народ покаменує нас; певен бо він, що Йоан пророк.

7 І відказали, що не знають, звідкіля.

8 А Ісус їм рече: **То й я не скажу вам, якою властю я се роблю.**

9 Почав же до народу глаголати приповідь сю: **Один чоловік насадив виноградник, та й дав його виноградарям, та й відіхав на довгий час.**

10 І післав у пору до виноградарів слугу, щоб з овочу виноградного дали йому; виноградарі ж, побивши його, відослали впорожні.

11 І післав ще другого слугу; вони ж і того, побивши та обезчестивши, відослали впорожні.

12 І післав ще третього; вони ж і сього, поранивши, прогнали.

13 Рече ж пан виноградника: Що робити? пішлю сина мого любого: може, того побачивши, посоромлять ся.

14 Побачивши ж його виноградарі, казали між собою, говорячи: Се наслідник; ходімо вбємо його, щоб наше було наслідде.

15 І, викинувши його за виноградник, убили. Що ж робити ме пан виноградника?

16 Прийде та й вигубить виноградарів сих, і дасть виноградник иншим. Почувши ж, сказали: Борони Боже!

17 Він же, поглянувши на них, рече: Що ж се написано? Камінь, що відкинули будівничі, сей став ся головою угла?

18 Всякий, хто впаде на той камінь, розібеть ся, на кого ж він упаде, розітре його.

19 І шукали архиереї та письменники наложити на Него руки тієї години, та боялись народу; зрозуміли бо, що до них приповість сю сказав.

20 І, назираючи його, післали підглядників, що видавали себе за праведних, щоб схопити його на слові та віддати старшині та власті ігемоновій.

21 І питали вони його, кажучи: Учителю, знаємо, що право говориш, і навчаєш, і не дивиш ся на лице, а по правді на путь Божий наставляєш.

22 Годить ся нам кесареві данину давати, чи ні?

23 Постерігши ж їх підступ, рече до них: **Що мене**

спокушуєте?

24 Покажіть мені денарія. Чиє має обличчє і надпись? Озвавши ся ж сказали: Кесареве.

25 Він же рече їм: **Оддайте ж оце кесареве кесареві, а Боже Богові.**

26 І не могли вони схопити Його на слові перед народом; і, дивуючись одповіддю Його, мовчали.

27 Приступивши ж тоді деякі з Садукеїв, котрі перечять, що є воскресенне, питали Його,

28 говорячи: Учителю, Мойсей написав нам: Коли чий брат умре, мавши жінку, й сей бездітний умре, щоб узяв брат його жінку й воскресив насінне братові своєму.

29 Сім оце братів було; й первий, взявши жінку, умер бездітний.

30 І взяв другий жінку, та й сей умер бездітний.

31 І третій узяв її, та й не zostавили дітей, і повмирили.

32 Опісля ж усіх умерла й жінка.

33 Оце ж у воскресенню кому з них буде жінкою? сім бо мали її за жінку.

34 І відказуючи рече їм Ісус: **Сини сьвіту сього женять ся й видають заміж:**

35 которі ж удостоють ся дождати віку того й воскресення з мертвих, ті ні женять ся ані віддають заміж:

36 бо ані вмерти не можуть, рівні бо ангелам і сини вони Божі, воскресення синами бувши.

37 А що встають мертві, то й Мойсей показав коло купини, як зве Господа Богом Авраама, й Богом Ісаака, й Богом Якова.

38 Бог же не мертвих, а живих, всі бо Йому живуть.

39 Озвавши ся ж деякі з письменників, казали: Учителю, добре глаголав еси.

40 І більш не сьміли питати Його ні про що.

41 Рече ж до них: **Як се кажуть, що Христос син Давидів?**

42 А сам Давид говорить у книзі псалм: Рече Господь Господеві моєму: Сиди по правиці в мене,
43 доки положу ворогів Твоїх підніжком ніг твоїх.

44 Давид оце Господом Його зве: як же Він син Його?

45 Як же слухав увесь народ, рече ученикам своїм:

46 **Остерегайтесь письменників, що бажають ходити в шатах, та люблять витання на торгах, та перві сїдалища по школах, та перві місця на бенкетах;**

47 **що жеруть доми вдовиць, і для виду довго молять ся. Сі приймуть ще тяжчий осуд.**

21

1 Поглянувши ж побачив, як кидали дари свої в скарбону заможні.

2 Побачив же й одну вдовицю вбогу, що кидала туди дві лепти.

3 І рече: **Правдиво глаголю вам, що вдовиця вбога ся більш усіх укинула:**

4 **всі бо ті з достатку свого кидали у дари Божі, ся ж з недостатку свого увесь прожиток свій, що мала, вкинула.**

5 І як деякі говорили про церкву, що каміннем красним та посьвятами украшена, рече:

6 **Із сього, що бачите, придуть дні, в котрі не зоставить ся камінь на камені, щоб не зруйновано.**

7 Питали ж Його, кажучи: Учителю, коли ж се буде? й що за ознака, коли се має стати ся?

8 Він же рече: Гледіть, щоб не були зведені; многи бо придуть в імя моє, кажучи: Що се я. А час приближив ся; не йдїть же за ними.

9 Як же почуєте про війни та ворохобні, не полохайтесь; мусить бо перш се статись; тільки ж не зараз кінець.

10 Тоді рече їм: Устане нарід на нарід і царство на царство,

11 і трус великий по місцях, і голоднеча, й помір буде, й страхи, й ознаки з неба великі будуть.

12 Та перш того всього наложать на вас руки свої і гонити муть, видаючи в школи й темниці, і водячи перед царі та ігемони задля імя мого.

13 І станеть ся воно вам на сьвідкуваннє.

14 Постановіть же в серцях ваших наперед, не готовитись відказувати:

15 я бо дам вам уста й премудрість, котрій не здоліють противитись, ані встояти усі противники ваші.

16 Будете ж видавані й від родителів, і братів, і родини, й приятелів: і вбивати муть деяких з вас.

17 І будете ненавиджені від усіх задля імя мого.

18 Та й волосина з голови вашої не загине.

19 У терпінню вашому осягніть душі ваші.

20 Як же побачите, що обгорнуто таборами Єрусалим, тоді знайте, що наближило ся спустіннє його.

21 Тоді, хто в Юдеї, нехай біжять у гори; а хто в середині в йому, нехай виходять; а ті, що по селах, нехай не ввходять у него.

22 Бо се дні мести, щоб справдилось усе написанє.

23 Горе ж важким і годуючим у ті дні! буде бо біда велика на землі, і гнів на народі сьому.

24 І поляжуть від гострого меча, й позаймані

будуть у полонь до всіх поган; і топтати муть Єрусалим погане, доки сповнять ся часи поган.

25 І будуть ознаки на сонці, й місяці, й зорях, а на землі переполох народів у заколоті; як зареве море та філії.

26 І омертвіють люде від страху та дождання того, що прийде на вселенну: сили бо небесні захитають ся.

27 І тоді побачять Сина чоловічого, йдучого на хмарі з силою і славою великою.

28 Як же зачне се діятись, випростуйтеся і підіймайте голови ваші; бо наближилось викупленне ваше.

29 І сказав приповість їм: Бачте смоківницю і всякі дерева:

30 Як розпукують ся вже, бачивши самі розумієте, що вже близько літо.

31 Так і ви, коли побачите, як се станеть ся, знайте, що близько царство Боже.

32 Істино глаголю вам: Ще не перейде рід сей, доки все станеть ся.

33 Небо й земля перейде, слова ж мої не перейдуть.

34 Остерігайте ся ж, щоб часом не обтягчилися ваші серця прожорством, та пянством, та журбою життя сього, й щоб несподівано на вас не настиг день той.

35 Бо, як сітка, впаде на всіх, що живуть на лиці всієї землі.

36 Пильнуйте, по всяк час молячись, щоб удостоїли ся втекти від того всього, що має статись, і стати перед Сином чоловічим.

37 Навчав же днями в церкві, ночами ж виходячи, пробував на горі, званій Оливною.

38 Усі ж люде сходились рано до Него в церкву слухати Його.

22

¹ Наближало ся ж сьвято опрісноків, зване пасха.

² І шукали архиереї та письменники, як би погубити Його; боялись бо народу.

³ Ввійшов же сатана в Юду, на прізвище Іскаріоцького, що був з числа дванайцяти.

⁴ І пійшовши говорив з архиереями та воєводами, як Його зрадити їм.

⁵ І зраділи вони, й вмовились йому срібла дати.

⁶ І обіцяв ся, і шукав нагоди, щоб видати Його їм потай народу.

⁷ Прийшов же день опрісноків, як треба було колоти пасхове ягня.

⁸ І післав Петра та Йоана, глаголючи: **Йдіть та приготуйте нам пасху їсти.**

⁹ Вони ж сказали Йому: Де хочеш, щоб приготувити?

¹⁰ Він же рече їм: **Ось, як увійдете в город, зустріне вас чоловік, глек води несучи. Йдіть слідом за ним у господоу, куди ввійде.**

¹¹ **І скажіть господареві дому: Каже тобі учитель: Де сьвітлиця, щоб пасху з учениками моїми їсти?**

¹² **І той вам покаже гірницю велику застелену; там приготуйте.**

¹³ Пійшовши ж знайшли, як сказав їм, і приготувили пасху.

¹⁴ І, як настала година, сїв Він, й дванайцять апостолів з Ним.

¹⁵ І рече до них: **Бажаннем забажав я сю пасху їсти з вами, перш ніж прийму муки:**

¹⁶ **глаголю бо вам: Що більш не їсти му її, доки сповнить ся в царстві Божому.**

¹⁷ І, взявши чашу, й оддавши хвалу, рече: **Прийміть се та поділіть собі:**

18 глаголю бо вам: Що не пити му вже від плоду винограднього, доки царство Боже прийде.

19 І, взявши хліб, та оддавши хвалу, переломив, і дав їм, глаголючи: Се єсть тіло моє, що за вас даєть ся. Се чиніть на мій спомин.

20 Так само й чашу після вечері, глаголючи: Ся чаша новий завіт у крові моїй, що за вас пролита буде.

21 Та ось рука зрадника мого зо мною на столі.

22 Син то чоловічий іде, як постановлено наперед, тільки ж горе чоловікові тому, що зрадить Його!

23 І стали вони перепитуватись між собою, хто б з них був, що се має зробити.

24 Постало ж і змаганне між ними, хто з них здаєть ся бути більшим.

25 Він же рече їм: Царі в поган панують над ними, й ті, що власть над ними мають, добродіями звать ся.

26 Ви ж не так: тільки ж найбільший між вами нехай буде як найменший, і хто старший — як слуга.

27 Хто бо більший: хто за столом, чи хто послугує? хиба не хто за столом? я ж між вами, як слуга.

28 Ви ж пробували зо мною в спокусах моїх.

29 І я завітую вам, як завітував мені Отець мій, царство,

30 щоб їли й пили за столом моїм у царстві моєму, і сиділи на престолах, судячи дванайцять родів Ізраїлевих.

31 Рече ж Господь: Симоне, Симоне, ось сатана жадав собі вас, щоб просівати, як пшеницю;

32 я ж молив ся за тебе, щоб не поменшала віра твоя, і ти колись, навернувшись, утверди братів твоїх.

33 Він же каже Йому: Господи, з Тобою готов я і в темницю, і на смерть іти.

34 Він же рече: **Глаголю тобі, Петре, не запіє сьогодні півень, перш ніж тричі відречеш ся, що не знаєш мене.**

35 І рече їм: **Як посилав вас я без сакви, й торбини, й обува, чи чого не доставало вам?** Вони ж казали: Нічого.

36 Рече тоді їм: **А тепер хто має сакву, нехай бере так само й торбину: а хто не має, нехай продасть одежу, та купить меч.**

37 **Глаголю бо вам, що ще й се написане мусить справдитись на мені: І з беззаконними полічено його: бо все про мене сповняєть ся.**

38 Вони ж казали: Господи, ось мечів тут два. Він же рече їм: **Доволі.**

39 І вийшовши пійшов по звичаю на гору Оливну; ійшли ж слідом за Ним і ученики Його.

40 Прибувши ж на місце, рече їм: **Моліть ся, щоб не ввійти в спокусу.**

41 А сам відступив од них, так як кинути каменем, і, приклонивши коліна, молив ся,

42 глаголючи: **Отче, коли хочеш, мимо неси чашу сю від мене: тільки ж не моя воля, а Твоя нехай буде.**

43 Явив ся ж Йому ангел з неба, підкріплюючи Його.

44 І, бувши в смертній боротьбі, ще пильніше молив ся; був же піт Його як каплі крови, каплючі на землю.

45 І, вставши від молитви, й прийшовши до учеників своїх, знайшов їх сплячих від смутку,

46 і рече їм: **Чого спите? уставши моліть ся, щоб не ввійшли в спокусу.**

47 Ще ж Він промовляв, ось народ і званий Юда, один з дванадцяти, йшов поперед них, і приступив до Ісуса, поцілувати Його.

48 Ісус же рече йому: **Юдо, цілуваннем Сина**

чоловічого зраджуєш?

49 Бачивши ж ті, що коло Него, до чого доходить, казали Йому: Господи, чи вдарити нам мечем?

50 І вдарив один хтось із них слугу архиерейського, та й відтяв йому ухо праве.

51 І озвавшись Ісус, рече: **Оставьте аж до сього.** І, приторкнувшись до уха його, сцілив його.

52 Рече ж Ісус до прийшовших на Него архиереїв і воевод, і церковних старших: **Як на розбійника ви прийшли з мечами та киями?**

53 **Як що-дня був я з вами в церкві, не простягали рук на мене; та се ваша година й власть темряви.**

54 Узявши ж Його, повели, й привели Його в двір архиерейський. Петр же йшов слідом оддалеки.

55 Як же запалили огонь серед двора та посідали вкупі, сів і Петр серед них.

56 Побачивши ж Його одна служниця, як сидів коло сьвітла, й, придивляючись на него, сказала: І сей з Ним був.

57 Він же одрік ся Його, кажучи: Жінко, не знаю Його.

58 А згодя другий, побачивши його, сказав: І ти з них єси. Петр же каже: Чоловіче, ні.

59 І мало що не через одну годину, инший хтось ствердив, кажучи: Справді і сей з Ним був, бо й Галилеєць він.

60 Каже Петр: Чоловіче, не знаю, що кажеш. І зараз, як ще говорив він, запіяв півень.

61 І обернувшись Господь, поглянув на Петра. І згадав Петр слово Господнє, як глаголав йому: **Що перш ніж півень запіє, відречеш ся мене тричі.**

62 І вийшовши геть Петр, заплакав гірко.

63 А чоловіки, що держали Ісуса, насміхались із Него, бючи.

64 І, закривши Його, били в лице Його, та й питали Його, кажучи: Проречи, хто вдарив Тебе.

65 І іншого багато, хуливши, казали на Него.

66 А як настав день, зібралась старшина людська, та архиереї і письменники, та й повели Його в раду свою, кажучи:

67 Чи Ти єси Христос? скажи нам. Рече ж їм: **Коли вам скажу, не приймете віри;**

68 **коли ж і спитаю вас, не відповісте мені й не відпустите.**

69 **Від нині сидіти ме Син чоловічий по правиці сили Божої.**

70 І сказали всі: То се Ти Син Божий? Він же до них рече: **Ви кажете, що се я.**

71 Вони ж сказали: На що нам ще свідчення? самі бо чули з уст Його.

23

1 І вставши все множество їх, повели Його до Пилата.

2 І стали винувати Його, кажучи: Сього знайшли ми, що розвертає народ і забороняє кесареві данину давати, та й каже, що Він Христос-цар.

3 Пилат же спитав Його, кажучи: Чи Ти цар Жидівський? Він же, озвавшись до него, рече: **Ти кажеш.**

4 Пилат же сказав до архиереїв і до народу: Ніякої не знаходжу вини в чоловікові сьому.

5 Вони ж намагали, говорячи: Що бунтує народ, навчаючи по всій Юдеї, почавши від Галилеї аж посі.

6 Пилат же, почувши про Галилею, спитав, чи чоловік не Галилеєць,

7 і, довідавшись, що Він присуду Іродового, післав Його до Ірода, що також був у Єрусалимі тими днями.

⁸ Ірод же, побачивши Ісуса, зрадів вельми; бажав бо здавна бачити Його; бо чув багато про Него; й сподівався як у ознаку бачити, що від Него станеться.

⁹ Питав же Його словами многими; Він же нічого не відказав йому.

¹⁰ Стояли ж архиєреї та письменники, завзято винуючи Його.

¹¹ Зневаживши ж Його Ірод з воїнами своїми та насміявшись, одягнувши Його в шату ясну, післав Його Пилатові.

¹² Стали ж собі друзями Пилат та Ірод того дня: жили бо перше, ворогуючи між собою.

¹³ Пилат же, скликавши архиєреїв та князів і народ,

¹⁴ каже до них: Привели ви мені чоловіка сього, яко розвертаючого народ; і ось я, перед вами питаючи, ніякої не знайшов в чоловікові сьому вини, якими винуете Його;

¹⁵ та й ні Ірод; посилав бо Його до него, й ось нічого достойного смерті не знайдено в Ньому.

¹⁶ То, покаравши, відпущу Його.

¹⁷ (Треба ж йому було відпустити їм що-сьвята одного.)

¹⁸ Закричали ж вони всі разом, кажучи: Візьми сього, відпусти ж нам Вараву,

¹⁹ котрого, за якусь бучу, що сталась у городі, і за убийство, вкинуто в темницю.

²⁰ Знов же Пилат покликнув, хотівши відпустити Ісуса.

²¹ Вони ж кричали: Розпни, розпни Його!

²² Він же втретє каже до них: Яке ж бо зло зробив сей? Ніякої вини смерті не знайшов я в Йому. То покаравши, випущу Його.

23 Вони ж намагали голосом великим, просячи, Його розп'яти. І перемогли голоси їх та архиерейські.

24 Пилат же присудив, щоб сталось по просьбі їх.

25 Відпустив же їм за бунт і убийство вкинутого в темницю, котрого просили; Ісуса ж видав на їх волю.

26 І як повели Його, то, взявши одного Симона Киринаєя, ідучого з поля, положили на него хрест нести за Ісусом.

27 Йшло ж слідом за Ним велике множество народу й жінок, що голосили й ридали по Йому.

28 І обернувшись до них Ісус, рече: **Дочки Єрусалимські, не плачте по мені, а по собі плачте і по дітях ваших.**

29 **Бо ось прийдуть дні, коли скажуть: Блаженні неплідні, й утроби, що не родили, й соски, що не годували.**

30 **Тоді стануть говорити горам: Упадіть на нас, і узгір'ям: Покрийте нас.**

31 **Бо коли зеленому дереву се роблять, то з сухим що станеть ся?**

32 Ведено ж і інших двох лиходіїв з Ним на смерть.

33 І, як прийшли на врочище Черепове, там розп'яли Його й лиходіїв, одного по правиці, а одного по лівиці.

34 Ісус же рече: **Отче, відпусти їм; не знають бо, що роблять.**

35 І стояв народ дивлячись. Насьміхали ся ж і старші з ними, кажучи: Інших спасав; нехай спасе й себе, коли се Христос, вибраний Божий.

36 Насьміхали ся ж з Него й воїни, приступаючи й оцет подаючи Йому,

37 і кажучи: Коли Ти еси цар Жидівський, спаси себе.

38 Була ж і надпись над Ним письмом Грецьким та Римським, та Єврейським: Се цар Жидівський.

39 Один же з повішених лиходіїв хулив Його, кажучи: Коли Ти Христос, спаси себе й нас!

40 Озвавши ся ж другий, докорив йому, кажучи: І не боїш ся Бога, коли в такому ж осуді еси?

41 Та ми по правді; по заслuzі бо за те, що коїли, приймаємо; сей же нічого недоброго не зробив.

42 І сказав до Ісуса: Спогадай мене, Господи, як прийдеш у царство Твоє.

43 І рече йому Ісус: **Істино глаголю тобі: Сьогодні зо мною будеш у раю.**

44 Було ж се коло години шестої, і темрява сталась по всій землі до години девятої.

45 І померкло сонце, й роздерлась завіса церковня посередині.

46 І покликнувши голосом великим Ісус, рече: **Отче, у Твої руки передаю духа мого!** й, се промовивши, зітхнув духа.

47 Побачивши ж сотник, що сталось, прославив Бога, кажучи: Справді, чоловік сей праведний був.

48 І весь народ, що зійшов ся на сю дивовижу, побачивши, що сталось, бючи себе в груди, вертав ся.

49 Стояли ж усі знакомі Його оддалеки й жінки, що поприходили слідом за Ним із Галилеї, дивлячись на се.

50 І ось чоловік, на ймя Йосиф, що був радник, чоловік добрий і праведний,

51 (сей не пристав до ради й діла їх,) з Ариматеї, города Жидівського, що також сподівався царства Божого;

52 сей, прийшовши до Пилата, просив тіла Ісусового.

53 І, знявши Його, обгорнув Його плащеницею, і

положив Його у гробі висіченому, де ніколи ніхто не лежав.

⁵⁴ І був день п'ятниці, а субота сьвітала.

⁵⁵ Поприходивши ж слідом жінки, що прийшли з Галилеї, дивились на гріб, і як положене було тіло Його.

⁵⁶ І вернувшись наготовили пахощів та мира, а в суботу відпочивали по заповіді.

24

¹ Первого ж дня тижня, вельми рано, прийшли вони на гріб, несучи, що наготовили, пахощі, і другі з ними.

² Знайшли ж камінь відкочений від гробу.

³ І ввійшовши не знайшли тіла Господа Ісуса.

⁴ І сталось, як здумілись вони від сього, ось два чоловіки стояли перед ними в шатах ясних.

⁵ Як же полякались вони й нахилили лице до землі, рекли до них: Чого шукаєте живого між мертвими?

⁶ Нема Його тут, а встав. Згадайте, як Він промовляв до вас, ще будши в Галилеї,

⁷ глаголючи: **Що мусить Син чоловічий бути виданим у руки чоловіків грішників, і бути розп'ятим, і третього дня воскреснути.**

⁸ І згадали слова Його,

⁹ і, вернувшись од гробу, сповістили про се все одинайцятьох і всіх інших.

¹⁰ Була ж Марія Магдалина, та Йоанна, та Марія Яковова, й інші з ними, що оповідали перед апостолами се.

¹¹ І явились перед ними яко видумка слова їх, і не поняли віри їм.

12 Петр же, вставши, побіг до гробу; й нахилившись побачив тільки полотно, що лежало, й пійшов, сам у собі дивуючись тим, що сталося.

13 І ось двоє з них ійшло того ж дня на село, зване Емаус, гоней з шістьдесять од Єрусалиму.

14 І розмовляли вони між собою про все те, що стало ся.

15 І сталося, як розмовляли вони та перепитувались, і сам Ісус наближившись, ійшов з ними.

16 Очі ж їх були вдержані, щоб не пізнали Його.

17 Рече ж до них: **Що се за речі, про котрі розмовляєте між собою йдучи, та сумуєте?**

18 Озвав ся ж один, на ймя Клеопа й каже до Него: Хиба Ти один захожий у Єрусалимі, і не знаєш, що стало ся в йому сими днями?

19 І рече їм: **Що ж таке?** Вони ж сказали Йому: Про Ісуса Назарянина, що був муж пророк, сильний ділом і словом перед Богом і всім народом,

20 як видали Його архиереї та князі наші на суд смертний і розпяли Його.

21 Ми ж уповали, що се Він, що має збавити Ізраїля; а до всього того третій се день іде сьогодні, як се стало ся;

22 тільки ж і жінки деякі з наших налякали нас, бувши рано при гробі,

23 і, не знайшовши тіла Його, прийшли оповідуючи, що явленне ангелів бачили, котрі глаголють, що Він живий.

24 І пійшли деякі з наших до гробу, й знайшли так, як і жінки казали; Його ж не бачили.

25 І рече Він до них: **о безумні і лїнівї серцем вірувати всьому, що промовили пророки!**

26 **Чи не мусів се терпіти Христос і ввійти в славу**

свою?

27 І, почавши від Мойсея і від усіх пророків, вияснив їм у всіх писаннях про Него.

28 І наблизились до села, куди йшли, й Він зробив, ніби хоче йти далій.

29 Вони ж удержували Його, кажучи: Зостань ся з нами; бо вже надвечір, і нахилив ся день. І ввійшов, щоб зостатись із ними.

30 І сталось, як сидів Він за столом з ними, взявши хліб, благословив, і переломивши, подав їм.

31 Їм же відкрились очі, й пізнали вони Його; й став ся Він невидимий їм.

32 І казали вони один до одного: Хиба ж серце наше не горіло в нас, як промовляв до нас у дорозі, і як розкривав нам писання?

33 І, вставши тієї ж години, вернулись у Єрусалим і знайшли згромаджених одинайцять, і тих, що були з ними,

34 як говорили: Що встав Господь справді і явив ся Симонові.

35 І розповіли вони, що сталось у дорозі, і як пізнали Його в ламанню хліба.

36 Як же се вони говорили, сам Ісус став посеред них, і рече їм: **Упокій вам.**

37 Вони ж, полякавшись і перестрашившись, думали, що духа бачять.

38 І рече їм: **Чого стрівожились? і чого думки встають у серцях ваших?**

39 **Дивіть ся на руки мої і ноги мої, що се сам я. Дотикайтесь мене й вбачайте; бо дух тіла й костей не має, як бачите, що я маю.**

40 І, се глаголючи, показав їм руки й ноги.

41 Ще ж як не поняли вони віри з радощів та дивувались, рече їм: **Маєте що їсти тут?**

42 Вони ж Йому подали риби печеної частину та медового стільника (крижку).

43 І взявши, їв перед ними.

44 Рече ж їм: **Оце ж слова, що глаголав я до вас, ще будши з вами, що мусить справдити ся все, писане в законі Мойсейовому, й пророках, і псальмах про мене.**

45 Тоді розкрив їм розум розуміти писання,

46 і рече їм: **Що так написано й так треба було терпіти Христу й воскреснути з мертвих третього дня;**

47 і проповідуватись в імя Його покаянню і відпущенню гріхів між усіма народами, почавши від Єрусалиму.

48 Ви ж свідки сього.

49 І ось я посилаю обітуванне Отця мого на вас; ви ж сидіть у городі Єрусалимі, поки одягнетесь силою звиш.

50 І вивів їх геть аж до Витанії, і, знявши руки свої, благословив їх.

51 І сталось, як благословляв їх, одступив од них і возніс ся на небо.

52 Вони ж, поклонившись Йому, вернулись у Єрусалим, з radoщами великими;

53 і пробували раз у раз у церкві, хвалячи й благословлячи Бога. Амінь.

Біблія свободи
The Holy Bible in Ukrainian, Freedom Bible updated
from translation by P. Kulish and I. Pulyu

Public Domain

Language: Українська (Ukrainian)

Translation by: Panteleimon Kulish

Contributor: Ivan Semenovych Nechui-Levytsky, Ivan Pavlovych Pulyu

Повідомте про помилки тут: <https://forms.gle/PAo2uKZqCNnoZGDe7>

2025-02-05

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 May 2026 from source files dated 12 Dec 2025

1d4fcb6c-e42a-5d5b-a622-85571c976358